

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η Ενσωμάτωση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (SDG 5 Ισότητα των Φύλων - SDG 13 Δράση για το Κλίμα)

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Τμήμα: Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών Σπουδών

Οικονομικά και Δίκαιο στις Ενεργειακές Αγορές

Ον/νομο: ΜΑΡΙΟ ΣΤΡΟΡΗ, ΑΜ: f1422107

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: ΚΟΥΝΤΟΥΡΗ ΦΟΙΒΗ, καθηγήτρια

Αθήνα 28/03/2024

Περίληψη

Η εργασία αυτή είναι μια Περίπτωση Μελέτης, 'Case Study', και πραγματεύεται την αφομοίωση και την απόδοση, των Στόχων πέντε (5) Ισότητα των Φύλων SDG 5 Gender Equality και δεκατρία (13) Κλιματική Δράση, SDG 13 Climate Action, Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ, από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Σε τι βαθμό, δηλαδή το Πανεπιστήμιο προσπαθεί να υλοποιήσει τους Στόχους αυτούς και αν τα ελληνικά πανεπιστήμια μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην περαιτέρω ανάπτυξη των Στόχων αλλά και να βοηθήσουν την ίδια την κοινωνία να τους υλοποιήσει, δημιουργώντας τους νέους ηγέτες.

Για τους δεκαεφτά (17) Στόχους, τους εκατόν εξήντα εννιά (169) δείκτες και τους διακόσιους τριάντα δυο (232) υποδείκτες, δεν υπάρχει μια συγκεκριμένη μεθοδολογία εκπόνησης εργασίας, για να δούμε την απόδοσή τους.

Στην συγκεκριμένη εργασία στηριχθήκαμε στην μεθοδολογία που εφάρμοσε το Δίκτυο Βιώσιμης Ανάπτυξης Λύσεων SDSN Australia/Pacific του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, στον οδηγό «Ξεκινώντας με τους SDGs στα πανεπιστήμια: Ένας οδηγός για τα πανεπιστήμια, τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τον ακαδημαϊκό τομέα, 'Getting started with the SDGs in universities: A guide for universities, higher education institutions and the academic sector'.

Ότο πρώτο μέρος της εργασίας γίνεται μια εισαγωγή στην βιώσιμη ανάπτυξη, στην αλλαγή του κλίματος που επηρεάζει συλλήβδην τον πλανήτη και προβλήματα των καιρών που πρέπει να απαντηθούν.

Στο δεύτερο μέρος γίνεται εκτενέστερη ανάλυση των δεκαεφτά (17) Στόχων (SDGs), των εκατόν εξήντα εννιά (169) Δεικτών (Targets) και των διακοσίων τριάντα δύο (232) υποδεικτών (Indicators).

Στην συνέχεια και τρίτο μέρος, έχουμε την μεθοδολογία της εργασίας που στηρίχθηκε σε ποσοτικά χαρακτηριστικά (άρθρα, εκδηλώσεις, έρευνες) και ποιοτικά χαρακτηριστικά. Τα στοιχεία αυτά τα εφαρμόσαμε σε τέσσερις πυλώνες ανάλυσης του Πανεπιστημίου, 1. Έρευνα, 2. Εκπαίδευση, 3. Λειτουργίες και Διακυβέρνηση, 4. Εξωτερική Ηγεσία.

Τέλος, έχουμε το συμπέρασμα της εργασίας. Σε αυτό το κομμάτι γίνεται φανερό ότι το Πανεπιστήμιο εργάζεται προς την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης, συμβάλουν στην περαιτέρω ανάπτυξη τους και υπάρχουν Στόχοι, στους οποίους το Πανεπιστήμιο πρέπει να δώσει περισσότερη έμφαση.

Abstract

This paper is a Case Study Analysis and deals with the assimilation and performance of the SDG 5 Gender Equality and SDG 13 Climate Action, Sustainable Development of the UN, by the Athens University of Economics and Business. In which grade the University tries to implement these Goals and whether Greek universities can play an important role in the further development of the Goals and also help society itself to realize them, creating new leaders.

For the seventeen (17) Goals, the one hundred and sixty-nine (169) Targets and the two hundred and thirty-two (232) indicators, there is no specific working methodology to see their performance.

In this work we drew on the methodology applied by the SDSN Australia/Pacific Sustainable Development Solutions Network of the United Nations, in the guide 'Getting started with the SDGs in universities: A guide for universities, higher education institutions and the academic sector' with the SDGs in universities.

On the first part of the paper, we make an introduction to sustainable development, climate change that affects the entire planet and problems of the times that need to be answered.

In the second part, a more extensive analysis is made of the seventeen (17) Goals (SDGs), the one hundred and sixty-nine (169) Targets and the two hundred and thirty-two (232) indicators.

In the continuation and third part, we have the methodology of the work based on quantitative characteristics (articles, events, surveys) and qualitative characteristics. We applied these elements to four pillars of analysis of the University, 1. Research, 2. Education, 3. Operations and Governance, 4. External Leadership.

Finally, we have the conclusion of the work. In this part it becomes clear that the University is working towards the achievement of the Sustainable Analysis Goals, they contribute to their further development and there are Goals, to which the University should give more emphasis.

Συντομογραφίες

- ΣΒΑ : Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης
- ΟΠΑ : Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
- ΠΒΑ : Παρατηρητήριο Βιώσιμης Ανάπτυξης
- ΟΗΕ : Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
- Πανεπιστήμιο : Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
- Στόχος : Στόχος Βιώσιμης Ανάπτυξης
- ΜΚΟ : Μη Κυβερνητική Οργάνωση
- ΑUEB : Athens University of Economics and Business
- SDGs : Sustainable Development Goals
- GSGs : Greece's Sustainable Goals
- SDSN : Sustainable Development Solutions Network

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Αυτή η διπλωματική εργασία υποβάλλεται από τον συγγραφέα της ως μερική εκπλήρωση των απαιτήσεων του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών στα Οικονομικά και Δίκαιο στις Ενεργειακές Αγορές του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Υπεύθυνα δηλώνεται ότι, η συγκεκριμένη διπλωματική εργασία έχει συγγραφεί από τον Υπογράφοντα και δεν έχει υποβληθεί, ούτε έχει αξιολογηθεί στο πλαίσιο άλλου μεταπτυχιακού ή προπτυχιακού τίτλου σπουδών, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό.

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ: ΜΑΡΙΟ ΣΤΡΟΡΗ

ΥΠΟΓΡΑΦΗ:

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τους γονείς μου για την στήριξη και για την αμέριστη βοήθεια τους. Ήταν στήριγμα για μένα, για να εισαχθώ στο ΠΜΣ και να φτάσω μέχρι εδώ. Ευχαριστώ όλο το επιστημονικό και τεχνικό προσωπικό του ΠΜΣ Οικονομικά και Δίκαιο στις Ενεργειακές Αγορές, για τις γνώσεις που μας μετέδωσαν και την βοήθεια που μας παρείχαν. Τους συμφοιτητές/ συναδέλφους στο πρόγραμμα για την συμβολή τους στις ομαδικές εργασίες.

Σας ευχαριστώ πολύ όλους, η συμβολή σας ήταν πολύτιμη για μένα !!!

Αφιερωμένο

Σε όσους Εξαγριώνονται με το Άδικο ...

Περιεχόμενα

Συνομογραφίες

Εισαγωγή

1ο Κεφάλαιο

Ανάλυση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης, Εστίαση στους Στόχους Πέντε (5) και Δεκατρία (13), Ισότητα των Φύλων και Δράση για το Κλίμα και η Διασύνδεση τους με τα Πανεπιστήμια.

- 1.1: Τι Είναι οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs)
- 1.2: Ανάλυση των Στόχων Πέντε (5) και Δεκατρία (13) των ΣΒΑ
- 1.3: Τι Είναι το Παρατηρητήριο Βιώσιμης Ανάπτυξης (GSGs)
- 1.4: Η Διασύνδεση Μεταξύ των Πανεπιστημίων και των ΣΒΑ

2ο Κεφάλαιο

Η Μεθοδολογία της Εργασίας, Αναλυτικά τα Βήματα ανά Πυλώνα Ανάλυσης.

- 2.1: Μεθοδολογία της Εργασίας
- 2.2: Έρευνα - 1ος Πυλώνας
- 2.3: Εκπαίδευση - 2ος Πυλώνας
- 2.4: Διακυβέρνηση - Λειτουργίες - 3ος Πυλώνας
- 2.5: Εξωτερική Ηγεσία - Προσέγγιση - 4ος Πυλώνας

Συμπεράσματα

Βιβλιογραφία

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η κλιματική αλλαγή αποτελεί επείγουσα απειλή για τον πλανήτη μας, αλλά όλοι μας μπορούμε να κάνουμε κάτι για να την καταπολεμήσουμε και να οικοδομήσουμε ένα καλύτερο μέλλον. Ο άνθρωπος επηρεάζει σταδιακά το κλίμα της γης, προσθέτοντας τεράστιες ποσότητες αερίων του θερμοκηπίου, σε αυτές που ήδη παράγονται.

Αυτά τα επιπλέον αέρια του θερμοκηπίου προέρχονται κυρίως από την καύση ορυκτών καυσίμων για την παραγωγή ενέργειας, καθώς και από άλλες δραστηριότητες του ανθρώπου, όπως η αποψίλωση των τροπικών δασών, η γεωργία, η κτηνοτροφία και η παραγωγή χημικών ουσιών. Το διοξείδιο του άνθρακα (CO₂) είναι το κυριότερο αέριο του θερμοκηπίου που παράγεται από ανθρώπινες δραστηριότητες.

Αυτά τα επιπλέον αέρια ενισχύουν το «φαινόμενο του θερμοκηπίου» στην ατμόσφαιρα του πλανήτη μας, με αποτέλεσμα η θερμοκρασία της γης να αυξάνεται με πρωτοφανείς ρυθμούς και να επέρχονται σημαντικές αλλαγές στο κλίμα.

Για τους παραπάνω λόγους, οι επιστήμονες αναζήτησαν την λύση και αυτή δεν είναι άλλη από την Βιώσιμη Ανάπτυξη. Δηλαδή, η μέγιστη δυνατή απολαβή αγαθών από το περιβάλλον, χωρίς όμως να διακόπτεται η φυσική παραγωγή αυτών των προϊόντων σε ικανοποιητική ποσότητα και στο μέλλον. Ότι παράγει, χρησιμοποιεί, καταναλώνει ένας άνθρωπος σήμερα, για να τραφεί, ζεσταθεί, θα πρέπει να μπορεί να το κάνει και στο μέλλον, χωρίς να υπάρχει κορεσμός των πηγών. Άρα η Βιώσιμη Ανάπτυξη δημιουργεί τις προσθέσεις και στις επόμενες γενιές να ζήσουν με τους ίδιους ή καλύτερους όρους από εμάς.

Τον Σεπτέμβριο του 2015, οι παγκόσμιοι ηγέτες υιοθέτησαν το έγγραφο του ΟΗΕ <<Να αλλάξουμε τον κόσμο μας: η Ατζέντα του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη>>, <<Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development>>, που θεσπίζει μια σειρά στόχων βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ) για τον τερματισμό της φτώχειας, την προστασία του πλανήτη, την εξασφάλιση της προάσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την εγγύηση ευημερίας για όλους. Η έγκριση της εν λόγω Ατζέντας αποτελεί ιστορική στροφή προς ένα νέο πρότυπο, όπου οι οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές διαφορές αντιμετωπίζονται κατά τρόπο οικουμενικό και ολοκληρωμένο. Αυτή η διαδικασία ανακλά πλήρως τις ευρωπαϊκές αξίες της κοινωνικής δικαιοσύνης, της δημοκρατικής διακυβέρνησης και της κοινωνικής οικονομίας της αγοράς, καθώς και της προστασίας του περιβάλλοντος.

Σε αυτήν την Ατζέντα περιλαμβάνονται 17 στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) και 169 υποστόχοι. Για την συμμόρφωση και τον παραδειγματισμό όλων προς τους στόχους αυτούς, δημιουργήθηκε το Παρατηρητήριο Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΠΒΑ).

Σε αυτήν την διατριβή θα μελετήσουμε τους στόχους 5 και 13 των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) (ΟΠΑ). Δηλαδή: με την επίτευξη της ισότητας των φύλων και ενδυνάμωση όλων των γυναικών και κοριτσιών (Achieve gender equality and empower all women and girls) και ο άλλος στόχος: λήψη επείγουσας δράσης για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και των επιπτώσεων της (Take urgent action to combat climate change and its impacts).

1ο Κεφάλαιο

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΠΕΝΤΕ (5) ΚΑΙ ΔΕΚΑΤΡΙΑ (13), ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ Η ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

1.1. Τι Είναι οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs)

Οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs), είναι μια συμφωνία ψηφισμένη από όλα τα κράτη μέλη του ΟΗΕ, στην Γενική Συνέλευση του οργανισμού που συνεδρίασε τον Σεπτέμβριο του 2015. Η συμφωνία χαρακτηρίστηκε, ως η πιο φιλόδοξη και γεμάτη έμπνευση συμφωνία που είχε υπογραφεί μέχρι και εκείνη την ημέρα. Η ‘Ατζέντα 2030 για την Βιώσιμη Ανάπτυξη’ ‘2030 Agenda for Sustainable Development’, είναι μια συμφωνία ειδικά σχεδιασμένη για την αντιμετώπιση των πιο απαιτητικών και κρίσιμων προβλημάτων του κόσμου πριν από το 2030 και έχει στον πυρήνα της 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, με τους 169 υποστόχους αυτών και τους 231 μοναδικούς δείκτες. Οι 17 στόχοι ορίζουν τους 169 υποστόχους και οι δείκτες αντιπροσωπεύουν τις μετρήσεις που χρησιμοποιούνται σε όλο τον κόσμο για να παρακολουθούν εάν έχουν επιτευχθεί οι αρχικοί στόχοι. Ο τερματισμός της φτώχειας, η πείνα, η προστασία του πλανήτη, η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, η διασφάλιση της υγείας και ευημερίας για όλους, η Ειρήνη και οι δίκαιες, χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς κοινωνίες, απαλλαγμένες από τον φόβο και την βία, είναι οι προτεραιότητες και προκλήσεις που βρίσκονται αντιμετώπιση οι χώρες και προσπαθούν να αντιμετωπίσουν συλλογικά.

Οι ΣΒΑ είναι σημαντικοί διότι:

1. Λαμβάνουν υπόψη τις διασυνδέσεις μεταξύ της κοινωνικοοικονομικής και περιβαλλοντικής διάστασης της Βιώσιμης Ανάπτυξης, καθώς και μεταξύ των ίδιων των στόχων (αλληλεπίδραση που σημαίνει, ότι η πρόοδος σε έναν τομέα συχνά εξαρτάται από την πρόοδο σε άλλους),
2. Εμπεριέχει στόχους ειδικά για την κινητοποίηση των πόρων που απαιτούνται για την υλοποίηση των ΣΒΑ, χρηματοδότηση, εταιρικές σχέσεις και συνέργειες,
3. Αναγνωρίζουν, ότι η αντιμετώπιση των προκλήσεων των ΣΒΑ αποτελεί συλλογική ευθύνη που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων, ρητή έκκληση για συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων, της κοινωνίας των πολιτών και της ακαδημαϊκής κοινότητας για την επίτευξη των στόχων αυτών.

Οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης είναι αλληλένδετοι και αδιαίρετοι, πράγμα που σημαίνει, ότι η πρόοδος σε έναν στόχο εξαρτάται από την πρόοδο στους υπόλοιπους. Τέλος, λαμβάνουν υπόψη τις οικονομικές και περιβαλλοντικές διαστάσεις της αιεφόρου ανάπτυξης

Box 1: The 17 SDGs*

- SDG 1** End poverty in all its forms everywhere
- SDG 2** End hunger, achieve food security and improved nutrition and promote sustainable agriculture
- SDG 3** Ensure healthy lives and promote wellbeing for all at all ages
- SDG 4** Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for all
- SDG 5** Achieve gender equality and empower all women and girls
- SDG 6** Ensure availability and sustainable management of water and sanitation for all
- SDG 7** Ensure access to affordable, reliable, sustainable and modern energy for all
- SDG 8** Promote sustained, inclusive and sustainable economic growth, full and productive employment and decent work for all
- SDG 9** Build resilient infrastructure, promote inclusive and sustainable industrialization and foster innovation
- SDG 10** Reduce inequality within and among countries
- SDG 11** Make cities and human settlements inclusive, safe, resilient and sustainable
- SDG 12** Ensure sustainable consumption and production patterns
- SDG 13** Take urgent action to combat climate change and its impacts
- SDG 14** Conserve and sustainably use the oceans, seas and marine resources for sustainable development
- SDG 15** Protect, restore and promote sustainable use of terrestrial ecosystems, sustainably manage forests, combat desertification, and halt and reverse land degradation and halt biodiversity loss
- SDG 16** Promote peaceful and inclusive societies for sustainable development, provide access to justice for all and build effective, accountable and inclusive institutions at all levels
- SDG 17** Strengthen the means of implementation and revitalize the Global Partnership for Sustainable Development Finance

* A full list of targets for each goal can be found at <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>. Annex A provides details of the social, environmental and economic challenges covered by each of the SDGs.

1.2 Ανάλυση των Στόχων Πέντε (5) και Δεκατρία (13) των ΣΒΑ (SDG5 και SDG13)

Η *‘Επίτευξη της ισότητας των φύλων και ενδυνάμωση όλων των γυναικών και κοριτσιών’* *‘Achieve gender equality and empower all women and girls’*, είναι ο Πέμπτος (5) κατά σειρά στόχος των ΣΒΑ.

Η ισότητα των φύλων δεν είναι μόνο θεμελιώδες δικαίωμα, αλλά απαραίτητο θεμέλιο για έναν ειρηνικό και βιώσιμο κόσμο. Έχει σημειωθεί πρόοδος τις τελευταίες δεκαετίες, αλλά ο κόσμος δεν βρίσκεται σε καλό δρόμο για την επίτευξη της ισότητας των φύλων έως το 2030.

Οι γυναίκες και τα κορίτσια αντιπροσωπεύουν το ήμισυ του παγκόσμιου πληθυσμού και επομένως και το ήμισυ των δυνατοτήτων του. Όμως η ανισότητα των φύλων επιμένει παντού και κρατά στάσιμη την κοινωνική πρόοδο. Κατά μέσο όρο, οι γυναίκες στην αγορά εργασίας εξακολουθούν να κερδίζουν 23% λιγότερα από τους άνδρες παγκοσμίως και οι γυναίκες περνούν περίπου τρεις φορές περισσότερες ώρες σε απλήρωτες οικιακές εργασίες από τους άνδρες.

Επίσης, τεράστια εμπόδια παραμένουν, η σεξουαλική βία και η εκμετάλλευση, ο άνισος καταμερισμός των ευθυνών σε ένα σπίτι, όπως είναι η οικιακή εργασία και οι διακρίσεις στα δημόσια αξιώματα. Όλοι αυτοί οι τομείς ανισότητας έχουν επιδεινωθεί από την πανδημία Covid-19. Μέσα στην πανδημία έχει σημειωθεί αύξηση των αναφορών σεξουαλικής βίας, οι γυναίκες ανέλαβαν περισσότερο βάρος για την φροντίδα των παιδιών, λόγω του κλεισίματος των σχολείων και το 70% των υγειονομικών και κοινωνικών λειτουργών παγκοσμίως είναι γυναίκες.

Με τον τρέχοντα ρυθμό θα χρειαστούν περίπου:

1. 300 χρόνια για να τερματιστεί ο γάμος παιδιών
2. 286 χρόνια για να καλυφθούν τα κενά στη νομική προστασία και να αρθούν οι μεροληπτικοί νόμοι
3. 140 χρόνια για να εκπροσωπούνται ισότιμα οι γυναίκες σε θέσεις εξουσίας και ηγεσίας στο χώρο εργασίας
4. 47 χρόνια για την ισότιμη εκπροσώπηση στα εθνικά κοινοβούλια

Απαιτούνται πρωτοβουλίες από την πολιτική ηγεσία, επενδύσεις και ολοκληρωμένες μεταρρυθμίσεις για την άρση των συστημικών φραγμών και την επίτευξη του ΣΒΑ 5. Η ισότητα των φύλων είναι ένας εγκάρσιος στόχος και πρέπει να αποτελεί βασικό επίκεντρο των πολιτικών κάθε έθνους.

Για τους λόγους αυτούς ο ΟΗΕ έχει θεμελιώσει για τον ΣΒΑ 5, 9 στόχους (targets) και 14 Δείκτες (indicators).

ΣΤΟΧΟΙ - TARGETS	ΔΕΙΚΤΕΣ - INDICATORS
<p>5.1 Τερματισμός όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών και των κοριτσιών παντού.</p>	<p>5.1.1 Εάν υπάρχουν νομικά πλαίσια ή όχι για την προαγωγή, την επιβολή και την παρακολούθηση της ισότητας και της μη διάκρισης με βάση το φύλο.</p>
<p>5.2 Εξάλειψη κάθε μορφής βίας κατά όλων των γυναικών και των κοριτσιών στη δημόσια και ιδιωτική σφαίρα, συμπεριλαμβανομένης της εμπορίας ανθρώπων και της σεξουαλικής και άλλων τύπων εκμετάλλευσης.</p>	<p>5.2.1 Ποσοστό γυναικών και κοριτσιών ηλικίας 15 ετών και άνω που είχαν ποτέ σύντροφο που υποβλήθηκαν σε σωματική, σεξουαλική ή ψυχολογική βία από νυν ή πρώην σύντροφο τους προηγούμενους 12 μήνες, ανά μορφή βίας και κατά ηλικία.</p> <p>5.2.2 Ποσοστό γυναικών και κοριτσιών ηλικίας 15 χρόνων και άνω που έχουν υποστεί σεξουαλική βία από άτομα άλλα από συντρόφους τους προηγούμενους 12 μήνες, ανά ηλικία και τόπο εκδήλωσης.</p>
<p>5.3 Εξάλειψη όλων των επιβλαβών πρακτικών, όπως παιδικοί, πρόωροι και αναγκαστικοί γάμοι και ακρωτηριασμοί γυναικείων γεννητικών οργάνων.</p>	<p>5.3.1 Ποσοστό γυναικών ηλικίας 20–24 χρόνων που παντρεύτηκαν ή σε ένωση πριν από τα 15 και πριν από τα 18.</p> <p>5.3.2 Ποσοστό κοριτσιών και γυναικών ηλικίας 15–49 ετών που έχουν υποστεί ακρωτηριασμό γυναικείων γεννητικών οργάνων, κατά ηλικία.</p>
<p>5.4 Αναγνωρίστε και εκτιμήστε τη μη αμειβόμενη φροντίδα και την οικιακή εργασία μέσω της παροχής δημόσιων υπηρεσιών, υποδομών και πολιτικών κοινωνικής προστασίας και της προώθησης της κοινής ευθύνης εντός του νοικοκυριού και της οικογένειας, όπως ενδείκνυται σε εθνικό επίπεδο.</p>	<p>5.4.1 Αναλογία του χρόνου που αφιερώνεται σε μη αμειβόμενη οικιακή εργασία και εργασία φροντίδας, ανά φύλο, ηλικία και τοποθεσία.</p>

ΣΤΟΧΟΙ - TARGETS	ΔΕΙΚΤΕΣ - INDICATORS
5.5 Διασφάλιση της πλήρους και αποτελεσματικής συμμετοχής των γυναικών και των ίσων ευκαιριών για ηγεσία σε όλα τα επίπεδα λήψης αποφάσεων στην πολιτική, οικονομική και δημόσια ζωή.	5.5.1 Αναλογία εδρών που κατέχουν γυναίκες σε (α) εθνικά κοινοβούλια και (β) τοπικές κυβερνήσεις. 5.5.2 Αναλογία γυναικών σε διευθυντικές θέσεις.
5.6 Διασφάλιση της καθολικής πρόσβασης στη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία και στα αναπαραγωγικά δικαιώματα, όπως έχουν συμφωνηθεί σύμφωνα με το Πρόγραμμα Δράσης της ICPD και την Πλατφόρμα Δράσης του Πεκίνου και τα έγγραφα αποτελέσματος των συνεδρίων αναθεώρησής τους.	5.6.1 Ποσοστό γυναικών ηλικίας 15–49 χρόνων που λαμβάνουν τις δικές τους τεκμηριωμένες αποφάσεις σχετικά με τις σεξουαλικές σχέσεις, τη χρήση αντισυλληπτικών και τη φροντίδα της αναπαραγωγικής υγείας. 5.6.2 Αριθμός χωρών με νόμους και κανονισμούς που εγγυώνται πλήρη και ίση πρόσβαση σε γυναίκες και άνδρες ηλικίας 15 χρόνων και άνω στη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγειονομική περίθαλψη, πληροφορίες και εκπαίδευση.
5.α Να αναλάβουν μεταρρυθμίσεις για να δοθούν στις γυναίκες ίσα δικαιώματα σε οικονομικούς πόρους, καθώς και πρόσβαση στην ιδιοκτησία και τον έλεγχο της γης και άλλων μορφών ιδιοκτησίας, χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, κληρονομιάς και φυσικών πόρων σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.	5.α.1 (α) Ποσοστό του συνολικού αγροτικού πληθυσμού με ιδιοκτησία ή ασφαλή δικαιώματα επί γεωργικής γης, ανά φύλο. και (β) μερίδιο γυναικών μεταξύ των ιδιοκτητών ή των δικαιούχων γεωργικής γης, ανά είδος κατοχής. 5.α.2 Αναλογία χωρών όπου το νομικό πλαίσιο (συμπεριλαμβανομένου του εθνικού δικαίου) εγγυάται τα ίσα δικαιώματα των γυναικών στην ιδιοκτησία και/ή τον έλεγχο της γης.
5.β Ενίσχυση της χρήσης τεχνολογιών, ιδίως των ΤΠΕ, για την προώθηση της χειραφέτησης των γυναικών.	5.β.1 Αναλογία ατόμων που διαθέτουν κινητό τηλέφωνο, ανά φύλο.
5.γ να υιοθετήσει και να ενισχύσει υγιείς πολιτικές και εφαρμοστέα νομοθεσία για την προώθηση της ισότητας των φύλων και την ενδυνάμωση όλων των γυναικών και των κοριτσιών σε όλα τα επίπεδα.	5.γ.1 Αναλογία χωρών με συστήματα παρακολούθησης και δημοσιοποίησης κονδυλίων για την ισότητα των φύλων και την ενδυνάμωση των γυναικών.

Πίνακας 1, Στόχοι και Δείκτες του SDG 5

Ο ΣΒΑ 13 *‘Λάβετε επείγουσα δράση για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και των επιπτώσεών της’* *‘Goal 13: Take urgent action to combat climate change and its impacts’*.

Ο Στόχος 13 αναφέρεται στην λήψη άμεσων δράσεων για το κλίμα, το οποίο αλλάζει ραγδέα, με επιπτώσεις για όλους, χωρίς να κάνει διακρίσεις. Έρευνες επιστημόνων μέχρι στιγμής δείχνουν, ότι μπορεί να επηρεαστεί ο καθένας, σε οποίο σημείο της υδρογείου και αν βρίσκετε, με κάθε μορφή από την κλιματική αλλαγή. πχ. Μπορεί να χρειαστεί να μεταναστεύσει από κάποια περιοχή εξαιτίας της λειψυδρίας.η κλιματική αλλαγή είναι τόσο μεγάλη και φαίνεται ότι δεν υπάρχει επαρκής προετοιμασία για την αντιμετώπιση της.

Αιτία της αλλαγής του κλίματος είναι ο άνθρωπος και οι δράσεις που λαμβάνουν χώρα, με αποτέλεσμα να απειλείται η ίδια η ανθρώπινη ύπαρξη. Η αύξηση των εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου, είναι ένας λόγος που επιταχύνει τους ρυθμούς της κλιματικής αλλαγής, σε σημείο που κανένας δεν μπορούσε να προβλέψει. Οι επιπτώσεις του μπορεί να είναι ανεπανόρθωτες και περιλαμβάνουν ακραία καιρικά φαινόμενα και άνοδο της στάθμης της θάλασσας.

Ο μη περιορισμός της κλιματικής αλλαγής, θα καθυστερήσει την αναπτυξιακή πρόοδο που έχει σημειωθεί τα τελευταία χρόνια. Ένα από τα πρώτα χαρακτηριστικά της, είναι η μαζική μετανάστευση που μπορεί να προκαλέσει, και αυτό να επιφέρει αστάθεια σε γεωγραφικές περιοχές ή και πολέμους.

Παρακάτω θα δούμε μερικά ανησυχητικά γεγονότα που δημοσιεύονται από το *‘The Sustainable Development Goals Report 2022’*.

- Μέχρι το 2030, 700 εκατομμύρια άνθρωποι κινδυνεύουν να εκτοπιστούν μόνο λόγω ξηρασίας.
- Το 2022 η παγκόσμια μέση θερμοκρασία ήταν περίπου 1,1 βαθμούς Κελσίου πάνω από το προβιομηχανική επίπεδο (από το 1850 - 1900). Τα έτη 2015 - 2022 ήταν τα θερμότερα χρόνια που έχουν καταγράψει.
- Η παγκόσμια μέση ετήσια θερμοκρασία προβλέπεται να ανεβεί πάνω από 1,5 βαθμούς Κελσίου, από το 1850 - 1900, σε ένα από τα επόμενα πέντε έτη.
- Η στάθμη της θάλασσας θα μπορούσε να ανεβεί 30 έως 60 εκατοστά μέχρι το 2100, ακόμη και αν οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου μειωθούν απότομα και η υπερθέρμανση του πλανήτη περιοριστεί σε πολύ κάτω από τους 2 βαθμούς Κελσίου.
- 3 έως 3,6 δισεκατομμύρια άνθρωποι ζουν σε μέρη που είναι ιδιαίτερα ευάλωτα στην κλιματική αλλαγή.

Ο ΣΒΑ 13 βασίζεται στη Συμφωνία του Παρισιού (Paris Agreement 5, 2015), ζητώντας επείγουσα δράση για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και των

επιπτώσεων της, και προάγοντας την εκπαίδευση και την ευαισθητοποίηση για το θέμα. Η Συμφωνία του Παρισιού και ο SDG 13 αναγνωρίζουν τη σημασία της διεθνούς συνεργασίας για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της κλιματικής αλλαγής. Η Συμφωνία του Παρισιού προβλέπει τη θέσπιση ενός πλαισίου για την τακτική υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις προσπάθειες μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και βελτίωσης της ανθεκτικότητας στις επιπτώσεις της

κλιματικής αλλαγής. Ο ΣΒΑ 13 ζητά την ενσωμάτωση της δράσης για το κλίμα σε όλες τις πτυχές της κοινωνίας και την προώθηση μιας συνολικής προσέγγισης για την αειφόρο ανάπτυξη. Συνοπτικά, ο SDG 13 υιοθετεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την αντιμετώπιση του προβλήματος εστιάζοντας στη μείωση των εκπομπών, στη βελτίωση της ανθεκτικότητας και στην προώθηση της εκπαίδευσης και της ευαισθητοποίησης. Η επιτυχής εφαρμογή της Συμφωνίας του Παρισιού και του 13ου Στόχου Βιώσιμης Ανάπτυξης είναι απαραίτητη για να διασφαλιστεί στις μελλοντικές γενιές ένας βιώσιμος και κατοικήσιμος πλανήτης.

Για τους λόγους αυτούς ο ΟΗΕ έχει θεμελιώσει για τον ΣΒΑ 13, 5 υποστόχους (targets) και 8 Δείκτες (indicators).

ΣΤΟΧΟΙ - TARGETS	ΔΕΙΚΤΕΣ - INDICATORS
13.1 Ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της ικανότητας προσαρμογής σε κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα και φυσικές καταστροφές σε όλες τις χώρες.	13.1.1 Αριθμός θανάτων, αγνοουμένων και άμεσα πληγέντων που αποδίδονται σε καταστροφές ανά 100.000 πληθυσμού. 13.1.2 Αριθμός χωρών που υιοθετούν και εφαρμόζουν εθνικές στρατηγικές μείωσης του κινδύνου καταστροφών στο πλαίσιο του πλαισίου Sendai για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών 2015-2030. 13.1.3 Αναλογία των τοπικών κυβερνήσεων που υιοθετούν και εφαρμόζουν τοπικές στρατηγικές μείωσης του κινδύνου καταστροφών σύμφωνα με τις εθνικές στρατηγικές μείωσης του κινδύνου καταστροφών.
13.2 Ενσωμάτωση μέτρων για την κλιματική αλλαγή στις εθνικές πολιτικές, στρατηγικές και σχεδιασμό.	13.2.1 Αριθμός χωρών με συνεισφορές που καθορίζονται σε εθνικό επίπεδο, μακροπρόθεσμες στρατηγικές, εθνικά σχέδια προσαρμογής και στρατηγικές όπως αναφέρονται στις ανακοινώσεις προσαρμογής και τις εθνικές ανακοινώσεις. 13.2.2 Συνολικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου ανά έτος.

ΣΤΟΧΟΙ - TARGETS	ΔΕΙΚΤΕΣ - INDICATORS
<p>13.3 Βελτίωση της εκπαίδευσης, της ευαισθητοποίησης και της ανθρώπινης και θεσμικής ικανότητας για τον μετριασμό, την προσαρμογή, τη μείωση των επιπτώσεων και την έγκαιρη προειδοποίηση για την κλιματική αλλαγή.</p>	<p>13.3.1 Σε ποιο βαθμό (i) η παγκόσμια εκπαίδευση για την ιδιότητα του πολίτη και (ii) η αειφόρος ανάπτυξη ενσωματώνονται στις (α) εθνικές εκπαιδευτικές πολιτικές; (β) προγράμματα σπουδών. (γ) εκπαίδευση εκπαιδευτικών. και (δ) αξιολόγηση των μαθητών.</p>
<p>13.α Εφαρμόστε τη δέσμευση που ανέλαβαν οι ανεπτυγμένες χώρες στη Σύμβαση Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή με στόχο την από κοινού κινητοποίηση 100 δισεκατομμυρίων δολαρίων ετησίως έως το 2020 από όλες τις πηγές για την αντιμετώπιση των αναγκών των αναπτυσσόμενων χωρών στο πλαίσιο ουσιαστικών δράσεων μετριασμού και διαφάνεια στην εφαρμογή και πλήρης λειτουργία του Green Climate Fund μέσω της κεφαλαιοποίησής του το συντομότερο δυνατό.</p>	<p>13.α.1 Τα ποσά που παρέχονται και κινητοποιούνται σε δολάρια ΗΠΑ ετησίως σε σχέση με τον υφιστάμενο στόχο συλλογικής κινητοποίησης της δέσμευσης των 100 δισεκατομμυρίων δολαρίων έως το 2025. 13.β.1 Αριθμός λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών και αναπτυσσόμενων κρατών μικρών νησιών με εθνικά καθορισμένες συνεισφορές, μακροπρόθεσμες στρατηγικές, εθνικά σχέδια προσαρμογής, στρατηγικές που αναφέρονται στις επικοινωνίες προσαρμογής και τις εθνικές επικοινωνίες.</p>
<p>13. β Προώθηση μηχανισμών για την αύξηση της ικανότητας για αποτελεσματικό σχεδιασμό και διαχείριση που σχετίζεται με την κλιματική αλλαγή στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες και στα μικρά νησιωτικά αναπτυσσόμενα κράτη, συμπεριλαμβανομένης της εστίασης στις γυναίκες, τη νεολαία και τις τοπικές και περιθωριοποιημένες κοινότητες.</p>	<p>13.β.1 Αριθμός λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών και αναπτυσσόμενων κρατών μικρών νησιών με εθνικά καθορισμένες συνεισφορές, μακροπρόθεσμες στρατηγικές, εθνικά σχέδια προσαρμογής, στρατηγικές που αναφέρονται στις επικοινωνίες προσαρμογής και τις εθνικές επικοινωνίες.</p>

Πίνακας 2, Στόχοι και Δείκτες για το SDG 13

1.3 Τι Είναι το Παρατηρητήριο Βιώσιμης Ανάπτυξης (GSGs)

Το Παρατηρητήριο Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΠΒΑ-GSGs) αποτελεί έναν μηχανισμό καταγραφής και παρακολούθησης όλων των πρωτοβουλιών και δράσεων Βιώσιμης Ανάπτυξης που αναπτύσσονται σε Εθνικό επίπεδο, στο τρίπτυχο Οικονομία – Περιβάλλον – Κοινωνία.

- Απευθύνεται: σε Θεσμικούς και Επιχειρηματικούς Φορείς, Επιχειρήσεις, Οργανισμούς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της Κοινωνίας Πολιτών, Ακαδημαϊκά Ιδρύματα και την σχολική κοινότητα.
- Προβάλλει: το γενικότερο επίπεδο στο οποίο βρίσκεται η χώρα μας στα θέματα Βιώσιμης Ανάπτυξης μέσω των δράσεων και πρωτοβουλιών που αναπτύσσονται από τους Οργανισμούς.
- Εμπλουτίζεται: καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου με τη συστηματική καταγραφή όλων των δράσεων και πρωτοβουλιών που αναπτύσσονται στην Ελλάδα.
- Λειτουργεί: ως Δίκτυο ανταλλαγής γνώσης και εμπειριών μεταξύ των συμμετεχόντων Οργανισμών.

1.4 Η Διασύνδεση Μεταξύ των Πανεπιστημίων και των ΣΒΑ

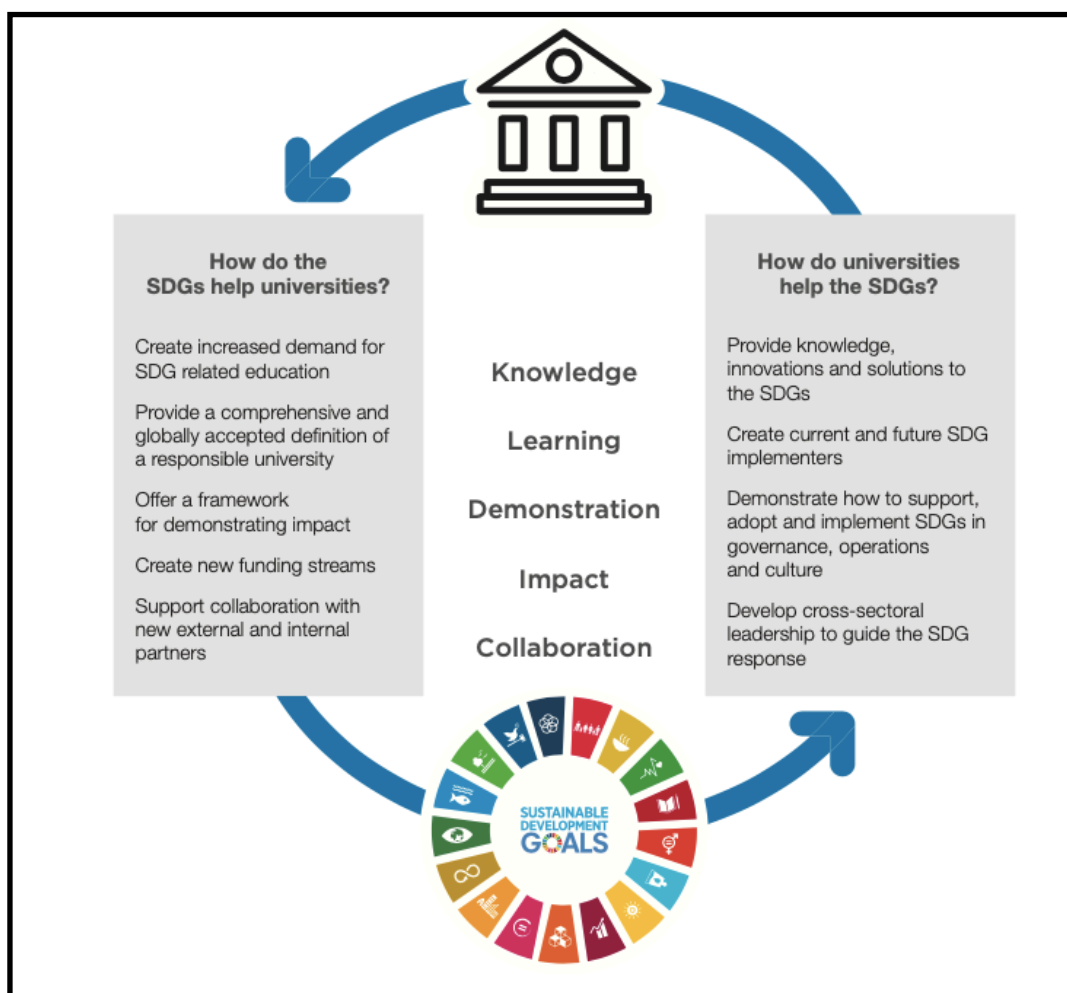
Τα πανεπιστήμια από την ίδρυση τους βοηθάνε την κοινωνία να αναπτυχθεί και τον ίδιο τον άνθρωπο να εξελιχθεί. Τα πανεπιστήμια προωθούνε την γνώση, την καινοτομία, την εκπαίδευση νέων ηγετών και δημιουργούν τα πλαίσια αναπτύξεις κριτικής σκέψης. Είναι ένας χώρος γόνιμος για τους ΣΒΑ, γιατί μέσα στα πανεπιστήμια ενθαρρύνεται η ανταλλαγή ιδεών και ο εποικοδομητικός διάλογος. Οι ιδέες για τους ΣΒΑ μπορούν να ανθίσουν και να μετουσιαστούν σε πράξη μέσα από τα πανεπιστήμια και προσφέρουν οφέλη όχι μόνο προς την ακαδημαϊκή κοινότητα αλλά προς ολόκληρη την κοινωνία. Κάθε καινοτομία ή επαναστατική ιδέα έχει ξεκινήσει με κάποιον τροπο από τα πανεπιστήμια και από αυτό το επιχείρημα δεν θα μπορούσε να αποτελέσει εξαίρεση το εγχείρημα των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης. Μέσα στα ακαδημαϊκά ιδρύματα εμπεριέχετε ήδη η γνώση, η εξειδίκευση, η καινοτομία, η τεχνολογία αλλά και οι ηγέτες του αύριο που θα μπορέσουν να μετουσιώσουν σε πράξη τους 17 Στόχους. Επομένως, υπάρχουν όλα τα εχέγγυα για να ευδοκιμήσουν οι ΣΒΑ μέσα στα πανεπιστήμια και το παράδειγμα του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών που είναι ένας χώρος που έχει όλα τα προαναφερθέντα χαρακτηριστικά, μπορεί να αποτελέσει την απαρχή.

Πώς μπορούν οι ΣΒΑ να βοηθήσουν τα πανεπιστήμια:

- Δημιουργούν αυξημένη ζήτηση για την εκπαίδευση που σχετίζεται με τους ΣΒΑ.
- Παρέχουν έναν ολοκληρωμένο και παγκοσμίως αποδεκτό ορισμό του υπευθύνου πανεπιστημίου.
- Προσφέρουν πλαίσιο για την επίτευξη του αντίκτυπου των ΣΒΑ.
- Δημιουργούν νέες ροές χρηματοδότησης.
- Υποστηρίζουν την συνεργασία με εξωτερικούς και εσωτερικούς εταίρους.

Πώς μπορούν τα πανεπιστήμια να βοηθήσουν τους ΣΒΑ:

- Παρέχουν γνώσεις, καινοτομίες και λύσεις στους ΣΒΑ.
- Δημιουργούν παροντικό και μελλοντικό πεδίο εφαρμογών των ΣΒΑ.
- Δείχνει πώς να υποστηρίζει, να υιοθετεί και να εφαρμόζει τους ΣΒΑ στη διακυβέρνηση, στις λειτουργίες και στον πολιτισμό.
- Αναπτύσσουν διατομεακή ηγεσία για να καθοδηγήσουν την απάντηση που παρέχουν οι ΣΒΑ.

Όπως διαπιστώσαμε και παραπάνω, τα πανεπιστήμια διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης. Σε αυτό το κομμάτι της εργασίας θα δούμε τους τρόπους που μπορούν να συνεισφέρουν τα πανεπιστήμια στους ΣΒΑ. Χωρίζοντας την διαδικασία αυτή σε τέσσερις πυλώνες, κάθε ένας από τους οποίους καλύπτει και μια από τις βασικές λειτουργίες της πανεπιστημιακής δραστηριότητας.

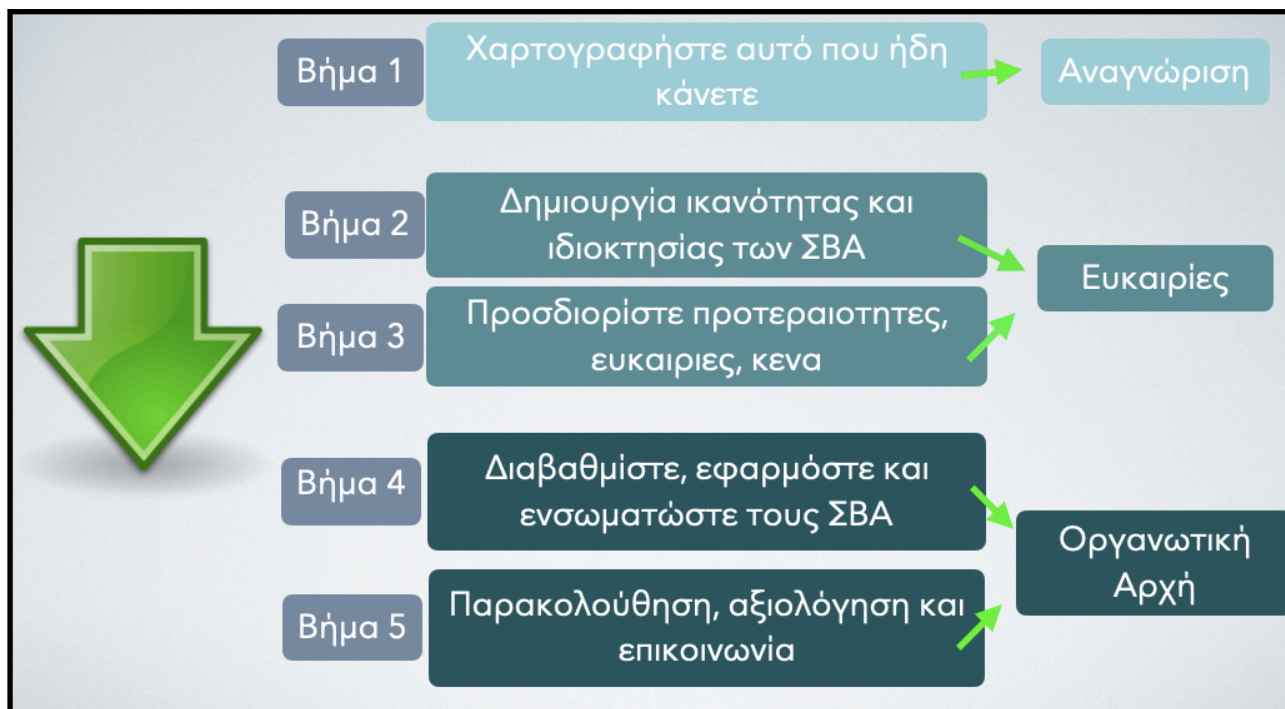
- I. Έρευνα - Research:
- II. Μάθηση - Education:
- III. Λειτουργίες και Διακυβέρνηση- Operations and Governance
- IV. Εξωτερική Ηγεσία- External Leadership

Κάθε ένας από αυτούς τους πυλώνες σχετίζεται με τους ΣΒΑ και μας δείχνει τι μπορούν να κάνουν τα πανεπιστήμια για να συνεισφέρουν. Ενώ κάποιοι πυλώνες προσεγγίζονται ξεχωριστά επί της ουσίας συνδέονται στενά μεταξύ τους.

- I. Research: Έρευνα στους ΣΒΑ, Διεπιστημονική και διαθεματική έρευνα, καινοτομίες και λύσεις, εθνική και τοπική εφαρμογή, Ανάπτυξη ικανοτήτων για έρευνα. Οι ΣΒΑ χρειάζονται την έρευνα, την καινοτομία που θα οδηγήσουν σε λύσεις. Θα πρέπει να γίνονται συνέχεια βήματα μπροστά και οι προσδοκίες θα εξελίσσονται.
- II. Education: Εκπαίδευση για την βιώσιμη ανάπτυξη, Θέσεις εργασίας για την υλοποίηση των ΣΒΑ. Ανάπτυξη ικανοτήτων, Κινητοποίηση των νέων. Οι 17 Στόχοι χρειάζονται διάδοση, να γίνουν γνωστοί στους πολίτες αλλά και να εκπαιδευτούν για τον τρόπο εφαρμογής τους και τα οφέλη που θα αποφέρουν συλλήβδην. Βασικό ρόλο σε αυτό θα έχουν οι νέοι άνθρωποι, οι οποίοι θα μπουν στις γραμμές παραγωγής και των οποίων το μέλλον μπορεί να επηρεαστεί άμεσα.
- III. Operations and Governance: Διακυβέρνηση και λειτουργίες ευθυγραμμισμένες με τους ΣΒΑ. Κάθε οργανισμός, φορέας, ίδρυμα αλλά και το ίδιο το κράτος, θα χρειαστεί να ευθυγραμμίση την πολιτική του με αυτές των ΣΒΑ.
- IV. External Leadership: Δημόσια δέσμευση, Διατομεακός διάλογος και δράση, Ανάπτυξη πολιτικής και συνηγορίας, Επίδειξη δέσμευσης του τομέα. Όλοι οι δρώντες για τους ΣΒΑ θα πρέπει να ενώσουν τις δυνάμεις και τις φωνές τους, απο όποια θέση και αν έχουν στην κοινωνία. Χρειάζονται πρωτοβουλίες και δεσμεύσεις, οι οποίες θα προωθούν τους Στόχους.

Τα πανεπιστήμια συμμετέχουν ήδη στην επίτευξη των ΣΒΑ αλλά απαιτείται να είναι πρωταθλητές της βιώσιμης ανάπτυξης και να αποτελέσουν καθοριστικό παράγοντα στην επίτευξη των Στόχων.

Σύμφωνα με τον οδηγό SDSN guide7, προτείνονται 5 βήματα που μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα Πανεπιστήμια, για να ξεκινήσουν και να εμβαθύνουν τη δέσμευση τους στους ΣΒΑ.

- Βήμα 1: Χαρτογραφήστε αυτό που ήδη κάνετε. Η χαρτογράφηση του τι κάνει ήδη το πανεπιστήμιο, το τι αποδόσεις έχει στους ΣΒΑ, είναι ένα καλό σημείο εκκίνησης, προκειμένου το πανεπιστήμιο να εμβαθύνει στους ΣΒΑ και μελλοντικά να έχει μεγαλύτερη απόδοση.
- Βήμα 2: Δημιουργία ικανότητας και ιδιοκτησίας των ΣΒΑ. Για την επίτευξη των ΣΒΑ χρειάζεται ένα πληθυντικό σχήμα και ενεργή συμμετοχή αυτών. Αυτό επά της ουσίας μεταφράζεται, ως συνεργασία εντός και μεταξύ των οργανισμών, φορέων που συμμετέχουν. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα να εμπλακούν ενεργά με το κομμάτι που έχουν αναλάβει και να το κάνουν κτήμα τους. Με αυτόν τον τρόπο τα αποτελέσματα θα είναι τα επιθυμητά.
- Βήμα 3: Προσδιορίστε προτεραιότητες, ευκαιρίες και κενά. Σε αυτό το βήμα ξεκινάμε να βλέπουμε τα πρώτα αποτελέσματα και να ενσωματώνουμε τους ΣΒΑ στο πανεπιστήμιο μας. Είναι καίριο βήμα γιατί θα καθορίσει τις προθέσεις και τις δεσμεύσεις του ιδρύματος. Για να ολοκληρωθεί το τρίτο βήμα, θα πρέπει να δημιουργήσουμε μια βάση δεδομένων για τις ενέργειες που κάνει το πανεπιστήμιο, προς την επίτευξη των ΣΒΑ.

- Βήμα 4: Διαβαθμίστε, εφαρμόστε και ενσωματώστε των ΣΒΑ. Σε αυτό το βήμα θα βρούμε τον πιο αποδοτικό τρόπο ενσωμάτωσης και υλοποίησης, των δεσμεύσεων και δράσεων για τους ΣΒΑ. Για την επίτευξη των στόχων σε αυτό το βήμα, θα πρέπει να ενσωματώσουμε τους ΣΒΑ σε όλες τις βασικές πανεπιστημιακές στρατηγικές και πολιτικές. Όπως είναι το στρατηγικό σχέδιο ή το ερευνητικό πλαίσιο του πανεπιστημίου κ.α.
- Βήμα 5: Παρακολούθηση, αξιολόγηση και επικοινωνία. Στο τελευταίο βήμα βλέπουμε πως τα ίδια τα πανεπιστήμια αξιολογούν τις ίδιες τους τις δράσεις. Μια οργανωμένη δομή Παρακολούθησης, Αξιολόγησης και Επικοινωνίας των ΣΒΑ, θα βοηθήσει να έχουν επιπλέον πληροφορίες από τα άλλα ιδρύματα αλλά και να διευρύνουν την κοινή κατανόηση των στόχων. Η αλληλεπίδραση δηλαδή θα έχει μεγαλύτερα αποτελέσματα για τα πανεπιστήμια και θα τα κάνει να προχωρήσουν πιο μακριά ως προς τους ΣΒΑ.

Όπως αναλύθηκε παραπάνω, αυτά είναι τα βήματα και ο τρόπος επίτευξης των ΣΒΑ. Ο παραπάνω οδηγός δεν περιορίζει τον κάθε φορέα να διαφοροποιηθεί και να προσαρμόσει στα μέτρα του τα βήματα που απαιτούνται για την επίτευξη των Στόχων.

2ο Κεφάλαιο

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΤΑ ΒΗΜΑΤΑ ΑΝΑ ΠΥΛΩΝΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

2.1 Η Μεθοδολογία της Εργασίας

Η εργασία αποτελεί μια Περίπτωση Μελέτης ‘*Case Study*’ και η μεθοδολογία της βασίζεται στον οδηγό SDSN Australia, New Zealand and Pacific Edition, ‘*Getting Started With The SDGs In Universities*’ και χωρίζει το Πανεπιστήμιο σε τέσσερις (4) πυλώνες δράσεων. Σε αυτούς τους τέσσερις (4) πυλώνες, θα πάρουμε από του επισήμους διαδικτυακούς τόπους του ΟΠΑ στοιχεία ποσοτικά και ποιοτικά, σχετικά με δεδομένα, δράσεις, εκδηλώσεις, έρευνες, σεμινάρια και τροπο λειτουργίας του ιδρύματος. Οι πληροφορίες που θα αναζητήσουμε, θα αφορούν τους ΣΒΑ και ειδικά τους Στόχους Πέντε (5) και Δεκατρία (13).

Εν συντομία ανά πυλώνα, θα ακολουθήσουμε τις παρακάτω μεθόδους:

- Έρευνα 1ος Πυλώνας. Αυτός ο πυλώνας αφορά την έρευνα, που κάνει το ίδιο το Πανεπιστήμιο για να ενισχύσει τους ΣΒΑ και να τους πάει ένα βήμα παρακάτω. Επομένως, για το βήμα αυτό ψάξαμε και βρήκαμε από τον διαδικτυακό τόπο του

ιδρύματος τα άρθρα, που έχουν δημοσιεύσει τα μέλη ΔΕΠ του ΟΠΑ, είτε κατά μόνας, είτε κατα ομάδες και με αλλά μέλη ΔΕΗ από αλλά ιδρύματα.

- Εκπαίδευση 2ος Πυλώνας. Στόχος σε αυτό το βήμα ήταν, να εντοπίσουμε σε τι βαθμό σχετίζονται η εκπαίδευση, των υπό πτυχίο και μεταπτυχιακών φοιτητών, με τους ΣΒΑ και ειδικά με τους δυο προαναφερθέντες. Για τον παραπάνω λόγο εντοπίσαμε ανά σχολή όλα τα μαθήματα και τον σκοπό τους, από όλα τα προπτυχιακά και μεταπτυχιακά μαθήματα. Σε δεύτερη φάση συλλέξαμε λέξεις κλειδιά, από δύο διαδικτυακούς τόπους, που σχετίζονται και αφορούν, αποκλειστικά τους Στόχους που έχουμε επιλέξει. Αφού έχουμε συλλέξει αυτές τις πληροφορίες, τα συγκεντρώσαμε σε ένα εξέλ και τα τρέξαμε με το πρόγραμμα, για να δούμε συσχετίσει των μαθημάτων με τις λέξεις κλειδιά, άρα και με τους ΣΒΑ.
- Διακυβέρνηση - Λειτουργίες 3ος Πυλώνας. Στόχος αυτού του βήματος ήταν, να αντιληφθούμε και να καταλάβουμε πως λειτουργεί το Πανεπιστήμιο, τι στρατηγικές αναπτύσσει και πώς αυτά επηρεάζουν - σχετίζονται με τους ΣΒΑ. Για τον λόγο αυτό συλλέξαμε, από τον επίσημο διαδικτυακό τόπο του ΟΠΑ πληροφορίες σχετικά με τις δράσεις, τις στρατηγικές, τις πρωτοβουλίες, που λαμβάνουν χώρα στο ίδρυμα και αφορούν την διακυβέρνηση και λειτουργία του.
- Εξωτερική Ηγεσία 4ος Πυλώνας. Στόχος σε αυτό βήμα ήταν, να δούμε κατά πόσο το Πανεπιστήμιο αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και δεσμεύσεις για να προωθήσει τους Στόχους, σε αλλά ιδρύματα, στην κοινωνία. Για αυτόν τον λόγο βρήκαμε, από τον επίσημο διαδικτυακό τόπο του ιδρύματος, τις εκδηλώσεις τα σεμινάρια, τις ημερίδες, που διοργανώνει το Πανεπιστήμιο.

2.2 Έρευνα - 1ος Πυλώνας

Ο πρώτος Πυλώνας της εργασίας μας είναι η Έρευνα. Η Έρευνα, δηλαδή που κάνει το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών σχετικά με τους Στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξης και ειδικότερα με τους Στόχους 5-Ισότητα των Φύλων και 13 Κλιματική Δράση. Κάθε πανεπιστήμιο χρησιμοποιεί πόρους οικονομικούς (από το κράτος ή ιδιώτες), επιστημονικό προσωπικό (καθηγητές), φοιτητές και χρόνο, για να κάνει έρευνες, τις οποίες θεωρεί, ότι θα είναι χρήσιμο για την κοινωνία, να δούμε τα αποτελέσματα της. Για αυτόν ακριβώς τον λόγο, ανατρέχουμε στις επιστημονικές ανακοινώσεις των καθηγητών ή τα άρθρα, τα οποία γράφουν, για να εκθέσουν τα αποτελέσματα των ερευνών τους.

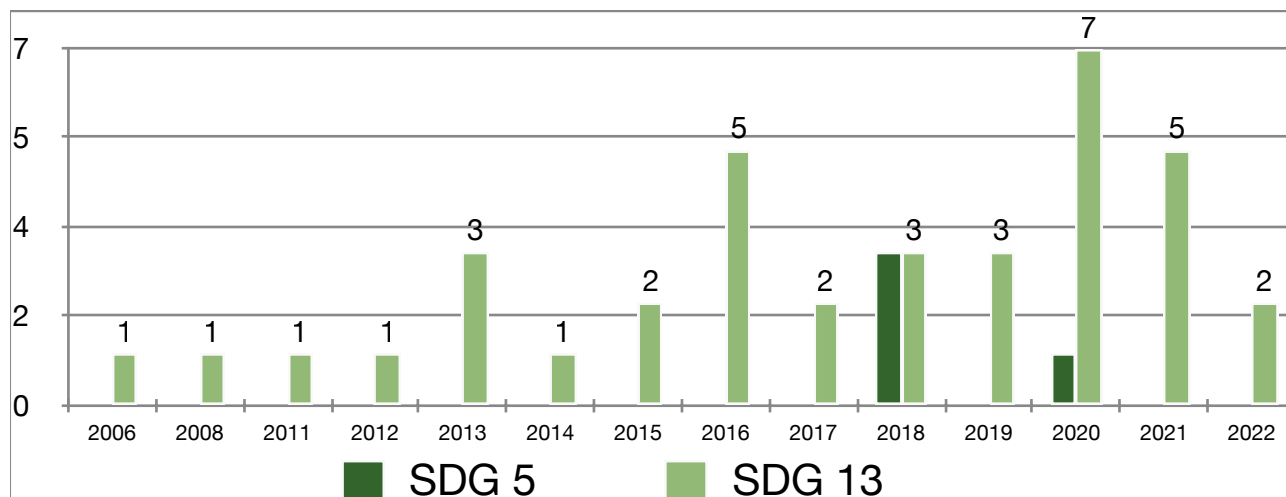
Σε αυτήν την εργασία, για να βρούμε τις έρευνες που έκανε το ΟΠΑ, σχετικά με τους SDGs 5 και 13, ανατρέξαμε σε άρθρα που έχουν δημοσιεύσει οι καθηγητές του πανεπιστημίου, μόνοι τους ή ως μέλη μιας ομάδας, στην επιστημονική σελίδα explore.openaire.eu, ή στον επίσημο ιστότοπο του πανεπιστημίου. Το διαδικτυακό αυτό εργαλείο, είναι μια διαδικτυακή Βάση Δεδομένων από έρευνες και άρθρα, τα οποία έχουν δημοσιοποιηθεί από καθηγητές, από όλον τον κόσμο, όλα τα αναγνωρισμένα τριτοβάθμια ιδρύματα, επομένως είναι ένας τρόπος να βρούμε τα περισσότερα δεδομένα για την εργασία μας αλλά και με την μεγαλύτερη επιστημονική επάρκεια και αναγνώριση.

Στο OpenAire και στην ιστοσελίδα του ΟΠΑ, ψάξαμε και βρήκαμε σε πόσα άρθρα συμμετείχαν, καθηγητές του πανεπιστημίου που εξετάζουμε, δηλαδή του ΟΠΑ.

Επικεντρωθήκαμε στους στόχους 5 και 13 και τα αποτελέσματα ήταν:

SDG 5 -> 4 άρθρα από το 2018 μέχρι 2020

SDG 13 -> 37 άρθρα από το 2006 μέχρι το 2022

Πίνακας 3, τα άρθρα που έχουν εκδοθεί, σχετικά με τα SDG 5-13.

Τα άρθρα που εκδόθηκαν σχετικά με τον Στόχο 5 είναι 4. Τα 3 εκδόθηκαν το 2018 και 1 εκδόθηκε το 2020. Ισχνή η προσφορά για τον στόχο αυτόν η οποία φαίνεται να ξεκινά μόλις το 2018 και από το 2020 και μετά να μην έχει γίνει κάποια άλλη προσπάθεια έκδοσης άρθρου.

Τα άρθρα που εκδόθηκαν σχετικά με τον Στόχο 13 είναι 37. Το πρώτο άρθρο που εκδόθηκε, το οποίο αφορούσε την Κλιματική Δράση, είναι το 2011. Από το έτος αυτό μέχρι το 2022 πληθώρα άρθρων έχουν εκδοθεί, είτε κατά μήνας από το πανεπιστήμιο μας είτε συλλογικά από δυο ή περισσότερα πανεπιστήμια μαζί. Ο στόχος αυτός έχει κινητοποιήσει αρκετούς επιστήμονες, αποδεικνύοντας, η δέηση για το κλίμα πρέπει να είναι συλλογική και άμεση, ειδικά τα αποτελέσματα της θα είναι καταστροφικά για όλους.

[2.3 Εκπαίδευση - 2ος Πυλώνας](#)

Ο δεύτερος Πυλώνας της εργασίας είναι αυτός της Εκπαίδευσης. Αναφερόμαστε στην εκπαίδευση που λαμβάνουν οι φοιτητές του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, προπτυχιακοί αλλά και μεταπτυχιακοί, σχετικά με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης. Θα δούμε δηλαδή, εάν οι φοιτητές λαμβάνουν την απαραίτητη γνώση, ενημέρωση σχετικά με τους ΣΒΑ και ειδικότερα με τους ΣΒΑ που έχουμε επιλέξει SDG 5 και SDG 13.

Τα πανεπιστήμια, σε ολόκληρο τον κόσμο, έχουν διαδραματίσει πολύ σημαντικό ρόλο στην εξέλιξη της κοινωνίας αλλά και του ίδιου ανθρώπου. Μέσα στα πανεπιστήμια γεννιούνται αρκετές ιδέες, από τις έρευνες που κάνουν και υλοποιούνται από τους ηγέτες του αύριο, που είναι φοιτητές στο ίδρυμα. Επομένως,

είναι πολύ σημαντικό να διαπιστώσουμε σε τι βαθμό γίνεται αυτό και για τους ΣΒΑ σήμερα.

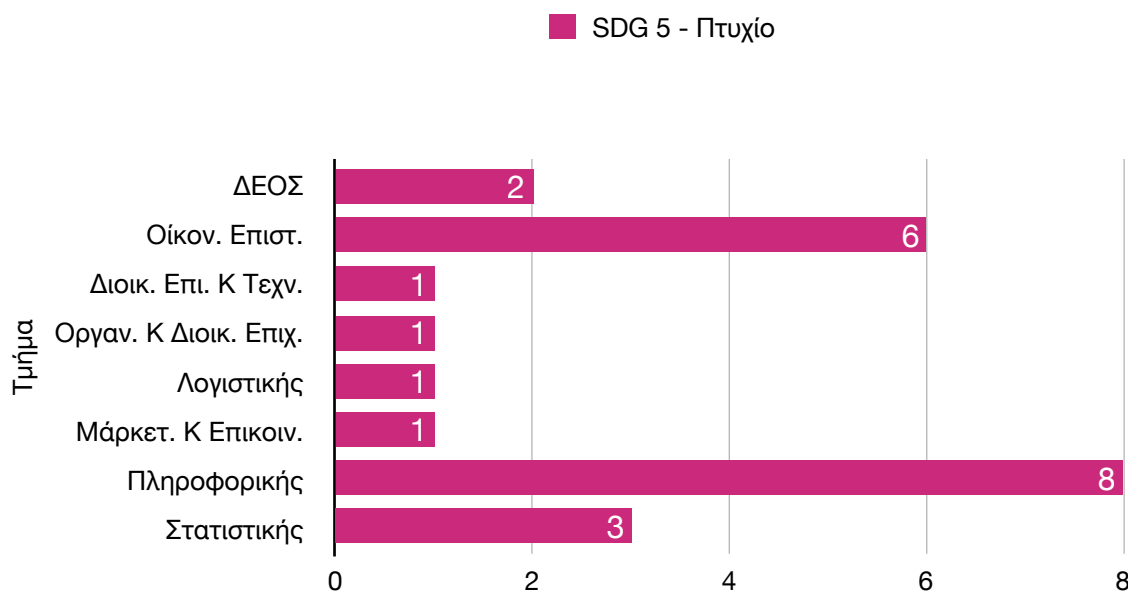
Η μεθοδολογία που ακολουθήσαμε σε αυτό τον Πυλώνα είναι η ακόλουθη.

Από το επίσημο διαδικτυακό ιστολόγιο του ιδρύματος βρήκαμε την δομή του Πανεπιστημίου. Το ΟΠΑ χωρίζεται σε οχτώ (8) επιμέρους τμήματα σπουδών. Για το κάθε τμήμα ξεχωριστά, βρήκαμε όλα μαθήματα του και για το Προπτυχιακό επίπεδο αλλά και για το Μεταπτυχιακό επίπεδο. Αφού συλλέξαμε τα μαθήματα, διαγράψαμε αυτά τα μαθήματα που εμφανίζονται δυο ή περισσότερες φορές και τα κρατήσαμε μόνο μια φορά στο αρχείο μας. Έπειτα, για όλα τα μαθήματα ξεχωριστά βρήκαμε τον σκοπό και περιγραφή του μαθήματος από τον επίσημο οδηγό του τμήματος.

Σε δεύτερη φάση, από τις δυο διαδικτυακές σελίδες που επισυνάπτονται και βρήκαμε Λέξεις Κλειδιά που αφορούν τον ΣΒΑ 5 και τον ΣΒΑ 13 ξεχωριστά. Εφόσον, έχουμε από όλα τα τμήματα, τα μαθήματα τους αλλά και την περιγραφή, βάλουμε στο αρχείο μας και τις δυο ξεχωριστές στήλες με τις Λέξεις Κλειδιά. Οι Λέξεις αυτές θα μας δείξουν την συνάφεια που έχουν τα Μαθήματα με τους ΣΒΑ.

Για να είναι το βήμα ακόμα πιο έγκυρο, αν σε κάποιο μάθημα βρίσκαμε παραπάνω από μια λέξεις, κρατούσαμε μόνο μια, για να μην φαίνεται η συνάφεια λάθος καθώς ήταν ένα το μάθημα.

Τελευταίο βήμα, αφού έχουμε όλα τα στοιχεία και τα έχουμε χωρίσει στο εξέλ σε διαφορετικές στήλες, βάλουμε τον αλγόριθμο $=IF(IFERROR(FIND(UPPER(E$1);UPPER($D2));1)>1;1;IFERROR(FIND(UPPER(E$1);UPPER($D2));0))$ για να δούμε τα αποτελέσματα και να δούμε πόσα μαθήματα σχετίζονται με τους ΣΒΑ και εκπαιδεύουν τους φοιτητές ως προς αυτούς. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται από κάτω σε πίνακες ξεχωριστά.

Πίνακας 4, Μαθήματα στο Πτυχίο

Σε αυτόν τον πίνακα⁴ βλέπουμε πόσα μαθήματα ανά τμήμα, σχετίζονται με τους ΣΒΑ.

Σε όλα τα τμήματα υπάρχει τουλάχιστον ένα μάθημα αναφοράς στους Στόχους, ένα στο τμήμα Στατιστικής θα δούμε την μεγαλύτερη συσχέτιση και αναφορά με το ΣΒΑ 5, ο οποίος συναντάται σε οχτώ (8) μαθήματα.

Τα μαθήματα που αναφέρονται στους ΣΒΑ σε ποσοστά είναι:

Τμήμα ΔΕΟΣ 2 μαθήματα από τα 57, ποσοστό 3,5%

Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης 6 μαθήματα από τα 69, ποσοστό 8,69%

Τμήμα Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας 1 μάθημα από τα 58, ποσοστό 1,72%

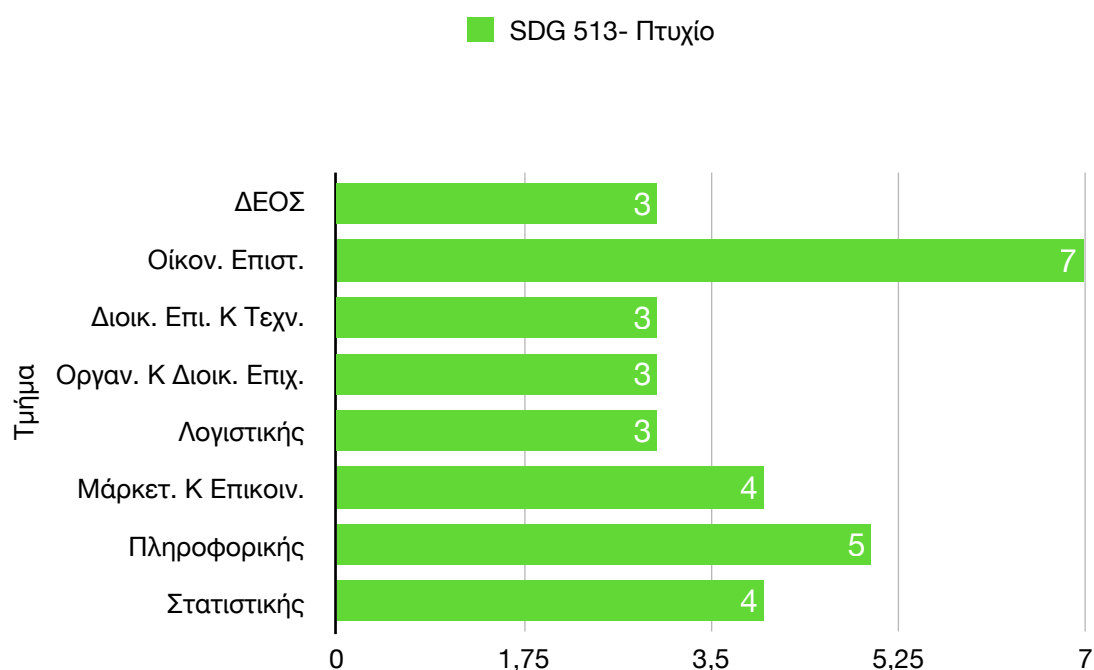
Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων 1 μάθημα από τα 99, 1%

Τμήμα Λογιστικής Χρηματοοικονομικής 1 μάθημα από τα 88, ποσοστό 1,1%

Τμήμα Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας 1 μάθημα από τα 81, ποσοστό 1,1%

Τμήμα Στατιστικής 8 μαθήματα από τα 48, ποσοστό 16,6%

Τμήμα Πληροφορικής 3 μαθήματα από τα 132, ποσοστό 2,27%

Πίνακας 5, Μαθήματα στο Πτυχίο

Τα αποτελέσματα στον πίνακα 5 είναι πιο ενθαρρυντικά. Σε κάθε τμήμα ο ΣΒΑ 13 βρίσκονται τουλάχιστον σε τρία (3) μαθήματα, με το τμήμα της Οικονομικής Επιστήμης να έχει την μεγαλύτερη συσχέτιση με επτά (7) μαθήματα να αφορούν τον ΣΒΑ 13. Τα μαθήματα που αναφέρονται στους ΣΒΑ σε ποσοστά είναι:

Τμήμα ΔΕΟΣ 3 μαθήματα από τα 57, ποσοστό 5,26%

Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης 7 μαθήματα από τα 69, ποσοστό 10,1%

Τμήμα Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας 3 μαθήματα από τα 58, 5,17%

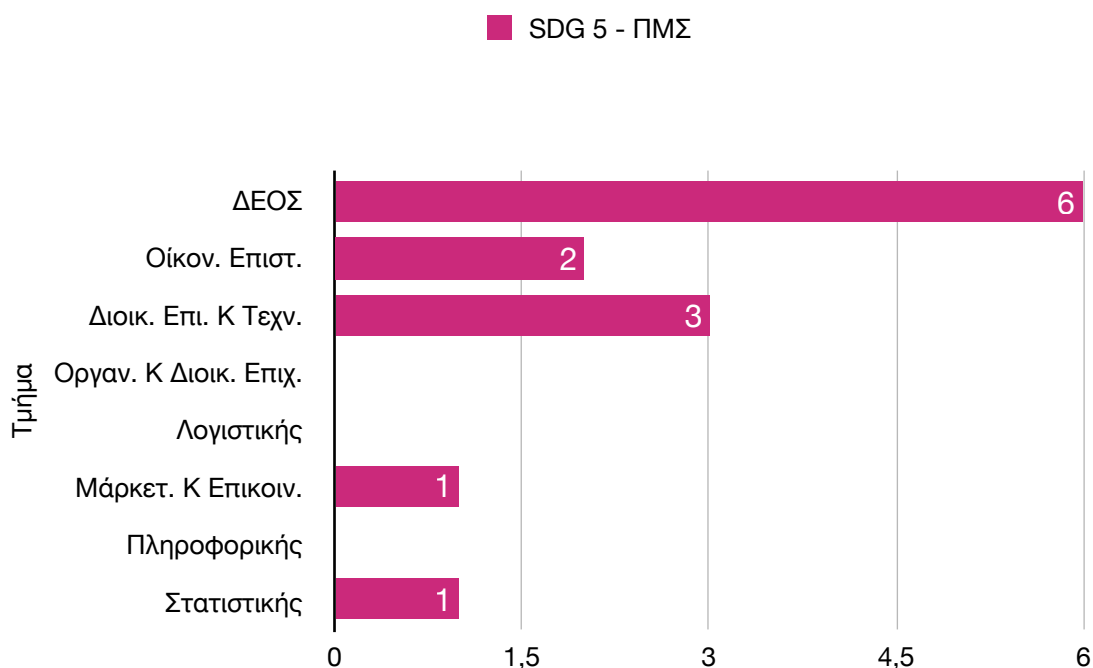
Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων 3 μαθήματα από τα 99, ποσοστό 3%

Τμήμα Λογιστικής Χρηματοοικονομικής 3 μαθήματα από τα 88, ποσοστό 3,4%

Τμήμα Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας 4 μαθήματα από τα 81, ποσοστό 4,93%

Τμήμα Στατιστικής 5 μαθήματα από τα 48, ποσοστό 10,4%

Τμήμα Πληροφορικής 4 μαθήματα από τα 132, ποσοστό 3,03%

Πίνακας 6, Μαθήματα στο ΠΜΣ

Στον πίνακα βλέπουμε τα αποτελέσματα για τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών. Πόσα δηλαδή από τα μαθήματα στο ΠΜΣ σχετίζονται με τον ΣΒΑ 5. Είναι τρία τα τμήματα στα οποία, το αποτέλεσμα είναι μηδέν (0), άρα δεν σχετίζονται καθόλου με τον ΣΒΑ 5, στα άλλα τμήματα υπάρχουν μαθήματα που σχετίζονται με τον Στόχο, με το τμήμα ΔΕΟΣ να έχει την μεγαλύτερη συσχέτιση, καθώς έξι (6) μαθήματα του αναφέρονται στον Στόχο. Τα μαθήματα που αναφέρονται στους ΣΒΑ σε ποσοστά είναι:

Τμήμα ΔΕΟΣ 6 μαθήματα από τα 91, ποσοστό 6,59%

Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης 2 μαθήματα από τα 28, ποσοστό 7,14%

Τμήμα Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας 3 μαθήματα από τα 52, 5,76%

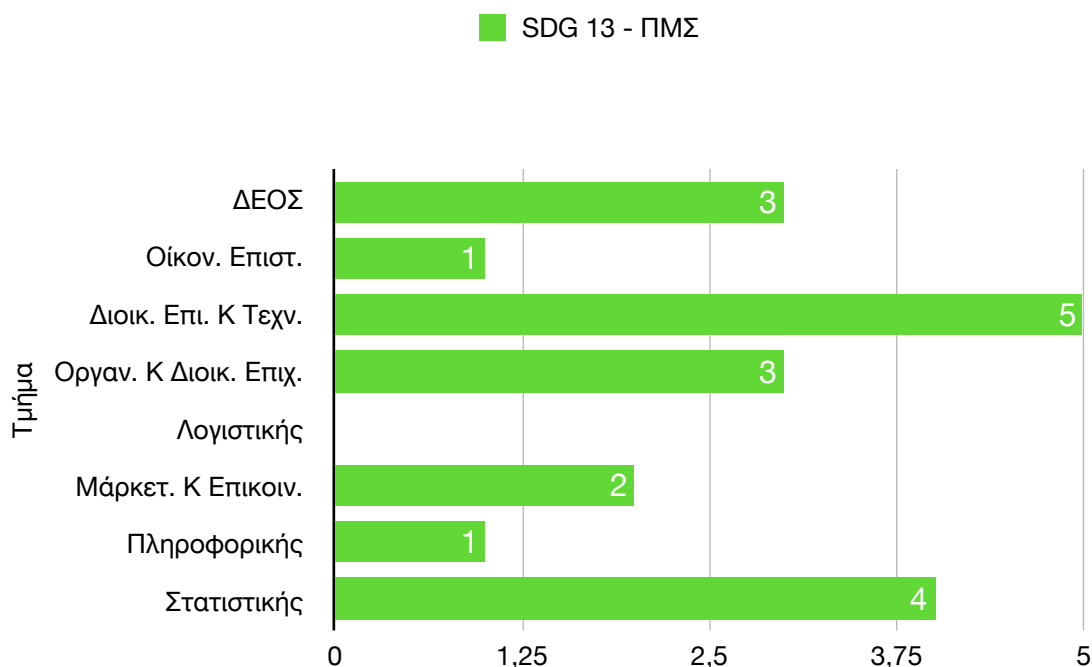
Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων κανένα μάθημα από τα 48

Τμήμα Λογιστικής Χρηματοοικονομικής κανένα μάθημα από τα 24

Τμήμα Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας 1 μάθημα από τα 19 ποσοστό 5,26%

Τμήμα Στατιστικής κανένα μάθημα από τα 41

Τμήμα Πληροφορικής 1 μαθήματα από τα ...48 ποσοστό 2%

Πίνακας 7, Μαθήματα στο ΠΜΣ

Στον πίνακα 7 βλέπουμε την συσχέτιση που έχουν τα μαθήματα των ΠΜΣ με τον ΣΒΑ 13. Διαπιστώνουμε, ότι στο τμήμα Λογιστικής δεν υπάρχει καμία συσχέτιση, ενώ στα άλλα τμήματα τα αποτελέσματα είναι καλύτερα. Στο τμήμα Στατιστικής υπάρχουν τέσσερα (4) μαθήματα που συσχετίζονται με τον ΣΒΑ 13 και στο τμήμα Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας είναι πέντε (5) τα μαθήματα που συσχετίζονται με τον ΣΒΑ. Τα μαθήματα που αναφέρονται στους ΣΒΑ σε ποσοστά είναι:

Τμήμα ΔΕΟΣ 3 μαθήματα από τα 91, ποσοστό 3,29%

Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης 1 μάθημα από τα 28, ποσοστό 3,57%

Τμήμα Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας 5 μαθήματα από 52, ποσοστό 9,61%

Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων 3 μαθήματα από τα 48, 6,25%

Τμήμα Λογιστικής Χρηματοοικονομικής κανένα μάθημα από τα 24

Τμήμα Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας 2 μαθήματα από τα 19, ποσοστό 10,5%

Τμήμα Στατιστικής 1 μάθημα από τα 41, ποσοστό 21,5%

Τμήμα Πληροφορικής 4 μαθήματα από τα 48, ποσοστό 8,33%

2.4 Διακυβέρνηση - Λειτουργίες - 3ος Ψυλώνας

Για την Διακυβέρνηση και τις Λειτουργίες της, το Πανεπιστήμιο έχει λάβει και οργανώσει, μια σειρά από δράσεις και εκδηλώσεις, οι οποίες αφορούσαν τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης συλλήβδην και τους Στόχους 5 και 13 ειδικότερα.

Στο πλαίσιο αυτό οι δράσεις-εκδηλώσεις για τον SDG 5 ήταν:

- Κοινοτικός εθελοντισμός «Εθελοντές του ΟΠΑ»: διοργανώθηκαν 2 εργαστήρια με θέμα «Βία με βάση το φύλο» για μαθητές του ΟΠΑ και συμμετείχαν στην ετήσια εκδήλωση Walk for Freedom, που διοργάνωσε η ΜΚΟ Α21, κατά της εμπορίας ανθρώπων.η
- Εκδήλωση: η Ελληνική Εταιρεία Πανεπιστημιακών Γυναικών με την υποστήριξη του «MSc in Human Resource Management» του ΟΠΑ, με αφορμή την Ημέρα της Γυναίκας, διοργάνωσε σεμινάριο με θέμα «Εξελίξεις στη θέση της γυναίκας στα ελληνικά Πανεπιστήμια».
- Ευαισθητοποίηση στα ΜΜΕ: μέσω της εφημερίδας του ΟΠΑ «OPAnews» καθώς και πολλών δελτίων τύπου ευαισθητοποιήσαμε για το θέμα της ποικιλομορφίας των φύλων μέσω συνεντεύξεων, επιστημονικών άρθρων που γράφτηκαν από μέλη

ΔΕΠ, καθώς και επικοινωνήσαμε τις ευκαιρίες και τις εκδηλώσεις μας για τον εθελοντισμό.

- Σειρά Μελέτης Περιπτώσεων Ανθρώπινου Δυναμικού: Το «MSc in Human Resource Management» εκδίδει τη σειρά με τίτλο «Σειρά Μελέτης Περιπτώσεων Ανθρώπινου Δυναμικού». Το 15ο τεύχος, που κυκλοφόρησε τον Νοέμβριο του 2019, είχε τίτλο «Ικανές γυναίκες στο χώρο εργασίας: Στερεότυπα και διακρίσεις».

Οι δράσεις εκδηλώσεις για τον SDG 13 ήταν:

- Κοινοτικός εθελοντισμός «Εθελοντές ΑΥΕΒ»: συμμετείχαν εθελοντικά σε διάφορα προγράμματα, σε συνεργασία με ΜΚΟ γύρω από το θέμα, σε συνεργασία με το WWF Ελλάς, με κύριο στόχο την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σημασία της ανακύκλωσης.
- Στρατηγική για το Περιβάλλον και την Κλιματική Αλλαγή
- Το ΟΠΑ, αναγνωρίζοντας τη σημασία της προστασίας του περιβάλλοντος, εφαρμόζει τη «Στρατηγική του ΟΠΑ για το Περιβάλλον και την Κλιματική Αλλαγή» από τον Ιούνιο του 2008. Οι κύριες δράσεις για την εφαρμογή αυτής της Στρατηγικής περιλαμβάνουν:
- Εισαγωγή Φυσικού Αερίου για το σύστημα θέρμανσης: Ολοκληρώθηκε η μετάβαση του συστήματος θέρμανσης του Πανεπιστημίου από το πετρέλαιο στο φυσικό αέριο. Εκτός από το λειτουργικό κόστος, έχει σημαντικά περιβαλλοντικά οφέλη λόγω των χαμηλότερων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (GHG), το σημαντικότερο από τα οποία είναι το διοξείδιο του άνθρακα (CO₂).
- Μείωση κατανάλωσης ρεύματος: Ολοκληρώθηκε η αντικατάσταση των παλαιών λαμπτήρων πυρακτώσεως με νέους λαμπτήρες χαμηλής κατανάλωσης ενέργειας κατηγορίας «Α» σε όλα τα κτίρια. Οι εκπομπές ρύπων που αποδίδονται στη χρήση των λαμπτήρων του Πανεπιστημίου μας μειώθηκαν κατά 68,26 τόνους CO₂ ή κατά 82%.
- Ίδρυση Κέντρων Ανακύκλωσης: Η εφαρμογή διαδικασιών ανακύκλωσης αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο της περιβαλλοντικής μας πολιτικής. Στο ΟΠΑ έχουμε επικεντρωθεί στις ακόλουθες κατηγορίες ανακύκλωσης, στο πλαίσιο των οποίων προκύπτουν σημαντικά περιβαλλοντικά οφέλη: α) ανακύκλωση τόνερ και δοχείων μελάνης, β) ανακύκλωση λαμπτήρων, γ) ανακύκλωση χαρτιού, δ) ανακύκλωση μπαταριών και ε) ανακύκλωση λαδιού τηγανίσματος. Το Πανεπιστήμιο συλλέγει στοιχεία για την ανακύκλωση σε ετήσια βάση.
- Μελέτη για την εφαρμογή πράσινων στεγών σε κτίρια: Οι πράσινες στέγες αποτελούν πλέον μια επιτυχημένη προσπάθεια δημιουργίας δροσιάς και οξυγόνου στις μεγάλες πόλεις. Μια εξειδικευμένη εταιρεία μελετών αξιολογεί τα εναλλακτικά σενάρια, τις δυνατότητες και τις στατικές αντοχές των κτιρίων κ.λπ.
- Πρόγραμμα συντήρησης στόλου κλιματιστικών και αντικατάσταση παλαιών συσκευών και έλεγχος συστημάτων εξαερισμού.
- Ενσωμάτωση οικολογικών κριτηρίων στις αγορές εξοπλισμού: Είναι απαίτηση του Πανεπιστημίου να ακολουθούν οι προμηθευτές μας διαδικασίες φιλικές προς το περιβάλλον.

- Ενθάρρυνση της χρήσης σχολικών βιβλίων και ηλεκτρονικής υποστήριξης μαθημάτων: Η οικολογική συνείδηση απαιτεί τη μείωση του χαρτιού ως μέσου επικοινωνίας, όπου είναι δυνατόν, και την αντικατάστασή του από ηλεκτρονικά μέσα. Η πλατφόρμα Open eClass χρησιμοποιείται ήδη ευρέως στο ΑΟΚ από την Πανεπιστημιακή Κοινότητα και καταβάλλεται περαιτέρω συστηματική προσπάθεια για την επέκταση της χρήσης νέων τεχνολογιών προς όφελος των φοιτητών και του περιβάλλοντος.
- Εξασφάλιση πρόσβασης στο Πανεπιστήμιο από άτομα με αναπηρία: Γίνονται μελέτες για θέματα ευκολίας πρόσβασης και ασφάλειας κυκλοφορίας στα κτίρια, καθώς και δυνατότητα εύκολης εξόδου σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.
- Σύνταξη Κώδικα Περιβαλλοντικής Δεοντολογίας: Έχει συνταχθεί από την Επιτροπή Περιβαλλοντικής Πολιτικής, ο οποίος εφαρμόζεται από όλη την Πανεπιστημιακή Κοινότητα.
- Εκδήλωση: Το ΟΠΑ διοργάνωσε το «Συμπόσιο για την Κλιματική Αλλαγή: Απειλές, Προκλήσεις, Λύσεις για την Ελλάδα». Το «Εργαστήριο Ερευνών στην Κοινωνικο-Οικονομική και Περιβαλλοντική Αειφορία (ReSEES)» του ΟΠΑ σε συνεργασία με άλλους φορείς πραγματοποίησε την εκδήλωση αυτή στις 3/4/2019. Η εκδήλωση είχε στόχο την κλιματική αλλαγή στην Ελλάδα, όπου ειδικοί από διαφορετικούς επιστημονικούς τομείς παρουσίασαν ολιστικές λύσεις ικανές να καταπολεμήσουν αυτό το παγκόσμιο πρόβλημα και να εξαλείψουν τις αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και την κοινωνία. Στο τέλος της εκδήλωσης, οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να συμμετάσχουν σε παιχνίδια που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή προκειμένου να κατανοήσουν τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, να καθορίσουν το επίπεδο συνειδητοποίησής τους και να βοηθήσουν στη διαδικασία διαμόρφωσης σχετικών λύσεων.
- Ευαισθητοποίηση στα ΜΜΕ: μέσω της εφημερίδας του ΟΠΑ «OPAnews» καθώς και πολλών δελτίων τύπου ευαισθητοποιήσαμε για το θέμα της κλιματικής αλλαγής, μέσω συνεντεύξεων, επιστημονικών άρθρων που έγραψαν μέλη ΔΕΠ μας καθώς και επικοινωνήσαμε με τα σεμινάρια και τις εκδηλώσεις μας.

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ - ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ	
5,00 SDG	1. «Εθελοντές του ΟΠΑ», 2 εργαστήρια με θέμα «Βία με βάση το φύλο»
	2. Σεμινάριο, «Εξελίξεις στη θέση της γυναίκας στα ελληνικά Πανεπιστήμια»
	3. Ευαισθητοποίηση στα ΜΜΕ, μέσω άρθρων και «OPAnews»
	4. Περιοδικό, «Ικανές γυναίκες στο χώρο εργασίας: Στερεότυπα και διακρίσεις»
13,00 SDG	1. Κοινοτικός εθελοντισμός «Εθελοντές ΑΥΕΒ»
	2. «Στρατηγική του ΟΠΑ για το Περιβάλλον και την Κλιματική Αλλαγή»
	3. Εισαγωγή Φυσικού Αερίου για το σύστημα θέρμανσης
	4. Μείωση κατανάλωσης ρεύματος
	5. Ίδρυση Κέντρων Ανακύκλωσης
	6. Μελέτη για την εφαρμογή πράσινων στεγών σε κτίρια
	7. Πρόγραμμα συντήρησης στόλου κλιματιστικών
	8. Ενσωμάτωση οικολογικών κριτηρίων στις αγορές εξοπλισμού
	9. Μείωση του χαρτιού
	10. Εξασφάλιση πρόσβασης στο Πανεπιστήμιο από άτομα με αναπηρία
	11. «Συμπόσιο για την Κλιματική Αλλαγή: Απειλές, Προκλήσεις, Λύσεις για την Ελλάδα»
	12. Ευαισθητοποίηση στα ΜΜΕ, μέσω άρθρων και «OPAnews»

Πίνακας 8, Δράσεις - Εκδηλώσεις του ΟΠΑ για SDG 5 και 13

2.5 Εξωτερική Ηγεσία - Προσέγγιση - 4ος Πυλώνας

Ο τέταρτος και τελευταίος πυλώνας αφορά την Εξωτερική Ηγεσία. Σκοπός του βήματος αυτού είναι, να εντοπίσουμε εάν το Πανεπιστήμιο ηγείται, έστω και σε μικρό βαθμό, στην προσπάθεια υλοποιήσεων και περεταίρω ανάπτυξης των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης, ως προς τα αλλά ιδρύματα αλλά και την ίδια την κοινωνία. Δηλαδή, εάν αναλαμβάνει πρωτοβουλίες το ΟΠΑ, μέσω των μελών ΔΕΠ και των φοιτητών του, που να αφορούν τους Στόχους που επιλέξαμε, για να τους υλοποιήσει το ίδιο το ίδρυμα αλλά και για να τους αναπτύξει, να τους πάει ένα βήμα παρά κάτω.

Τα βήματα που ακολουθήσαμε ήταν, στον επίσημο διαδικτυακό τόπο του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, να ψάξουμε στα Νέα του ιδρύματος, τι εκδηλώσεις, σεμινάρια, ημερίδες και συνέδρια, έχει διοργανώσει το Πανεπιστήμιο. Από την αναζήτησή βρήκαμε, ότι οι πρωτοβουλίες για τους δυο Στόχους μας, ήταν δύο δράσεις για τον Στόχο Πέντε (5) και άλλες τρεις για τον Στόχο Δεκατρία (13).

Συγκεκριμένα εντοπίσαμε για τον Στόχο Πέντε (5), μια Χριστουγεννιάτικη εκδήλωση 'Merry Gender-mas', για την περαιτέρω ευαισθητοποιήσει όσον αφορά το θέμα των έμφυλων ζητημάτων και διακρίσεων που υφίστανται οι γυναίκες. Η δεύτερη δράση για τον Στόχο ήταν, η διοργάνωση Συνόδου Κορυφής με θέμα 'Gender Equality in Computing'. Η πέμπτη κατα σειρά Σύνοδος για την εισότητα των φύλων στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Έναν κλάδο που προτιμούνται άνδρες και έναν κλάδο που αμείβει περισσότερο έναν άνδρα από μια γυναίκα, για την ίδια ακριβώς θέση εργασίας. Αντιλαμβανόμαστε, ότι οι πρωτοβουλίες για την Ισότητα των Φύλων είναι μόλις δύο στον αριθμό. Η πρώτη θα μπορούσε να χαρακτηριστεί συμβολική αλλά σημαντική, ενώ η δεύτερη ιδιαίτερα ουσιώδεις και με αποτελέσματα ως προς τον σκοπό της. Επομένως, υπάρχει το έδαφος, ώστε οι δράσεις αυτές στο μέλλον να αυξηθούν.

Για τον δεύτερο Στόχο μας, Κλιματική Δράση, εντοπίσαμε τρεις σχετικές δράσεις. Η πρώτη αφορά το 19ο κατά σειρά φοιτητικό συνέδριο 'Social Goods Challenges', συνέδριο νεολαίας, φοιτητών που αφορά τις προκλήσεις των καιρών μας για το κλίμα. Ιδιαίτερα ελπιδοφόρο μια τέτοια δράση να σχετίζεται με νέους ανθρώπους, οι οποίοι θα είναι ίδιοι που ηγηθούν και κληθούν να δώσουν απαντήσεις, για το κλίμα, απαντήσεις και πρωτοβουλίες δηλαδή για το μέλλον τους. Η δεύτερη δράση αφορά επιστημονική εκδήλωση με θέμα 'Ενεργειακή Μετάβαση - Κλιματική Αλλαγή'. Μια εκδήλωση για να προσπαθήσουν να απαντήσουν στο ερώτημα, εάν η ενεργειακή μετάβαση που υλοποιείται για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, θα λύσει τον πρόβλημα ή θα καταφέρει να το μεγενθύνει. Η Τρίτη δράση, με το ίδιο θέμα με την παραπάνω εκδήλωση, είναι ένα Σεμινάριο 'Ενεργειακή Μετάβαση - Κλιματική Αλλαγή: Σωτηρία ή Ολοκαύτωμα του Πλανήτη'. Αναφέρεται και αφορά φοιτητές και καθηγητές του ΟΠΑ αλλά και

άλλων ιδρυμάτων. Εν κατακλείδι, οι δράσεις, πρωτοβουλίες και για αυτόν τον Στόχο είναι λίγες, μόλις τρεις, για να ένα ζήτημα μεγάλο, με εύρος πεδίων. Παρόλα αυτά υπάρχει κινητικότητα για το θέμα της Κλιματικής Δράσης από τους ιθύνοντες του Πανεπιστημίου, πράγμα το οποίο είναι ελπιδοφόρο για την συνέχεια .

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ - ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ	
5,00 SDG	1. Χριστουγεννιάτικη Εκδήλωση, 'Merry Gender-mas'
	2. 5η Σύνοδος Κορυφής, 'Gender Equality in Computing'
13,00 SDG	1. 19ο Φοιτητικό Συνέδριο ΔΕΤ, 'Social Goods' Challenges'
	2. Επιστημονική Εκδήλωση, 'Ενεργειακή Μετάβαση - Κλιματική Αλλαγή'
	3. Σεμινάριο, 'Ενεργειακή Μετάβαση-Κλιματική Αλλαγή: Σωτηρία ή Ολοκαύτωμα του Πλανήτη'

Πίνακας 7, Πρωτοβουλίες του ΟΠΑ για τους SDGs 5 και 13

Συμπεράσματα

Η συγκεκριμένη έρευνα, που είναι μια Περίπτωση Μελέτης, 'Case Study', κατάφερε να χαρτογραφήσει το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, σχετικά με το πόσο έχει αφομοιώσει και εμπλουτίσει το πρόγραμμα του, την στρατηγική του με τους ΣΒΑ αλλά και τι απόδοση έχει, δηλαδή σε τι βαθμό καταφέρνει να τους επιτυγχάνει.

Στο συμπέρασμα μας θα ξεκινήσουμε από τον Πρώτο Πυλώνα ανάλυσης, αυτόν της Έρευνας, θα συνεχίσουμε με τον Τρίτο Πυλώνα, αυτόν της Διακυβέρνησης - Λειτουργίες, σειρά έχει ο Τέταρτος Πυλώνας, αυτός της Εξωτερικής Ηγεσίας - Προσέγγισης, και θα ολοκληρώσουμε με τον Δεύτερο Πυλώνα ανάλυσης, αυτόν της Εκπαίδευσης. Τον λόγο θα τον καταλάβουμε στο τέλος.

Στον Πρώτο Πυλώνα της εργασίας, την Έρευνα, διαπιστώνουμε, ότι το Πανεπιστήμιο κάνει βήματα προς την υλοποίηση των ΣΒΑ και συγκεκριμένα των ΣΒΑ 5 και 13, που έχουμε επιλέξει, δημοσιεύοντας άρθρα οι καθηγητές είτε κατά μόνες, είτε ομάδα με άλλους καθηγητές και από αλλά ιδρύματα. Τα περισσότερα άρθρα αφορούν τον ΣΒΑ 13, Δράση για το Κλίμα, υπάρχει συχνότητα δημοσιεύσεων σχεδόν όλα τα χρόνια. Το κλίμα είναι ένα θέμα που μας αφορά όλους είτε άμεσα, είτε έμμεσα και λαμβάνει πολύ μεγάλης ανταπόκρισης από την κοινωνία αλλά και από την εκπαιδευτική κοινότητα. Ο δεύτερος Στόχος, Ισότητα των Φύλων, έχει λιγότερα άρθρα δημοσιευμένα αλλά παρόλα αυτά, γίνονται βήματα και προς την κατεύθυνση του Στόχου αυτού. Τα βήματα γίνεται με αργό βηματισμός και η ακαδημαϊκή κοινότητα θα πρέπει να ανεβάσει ρυθμούς σε αυτόν τον τομέα.

Στον επόμενο Πυλώνα, αυτόν της Διακυβέρνησης - Λειτουργίες, διαπιστώνουμε, ότι το Πανεπιστήμιο έχει κάνει πολλές αλλαγές στον τροπο λειτουργίας του και τις στρατηγικές που ακολουθεί, σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια. Η λειτουργία του ΟΠΑ συμβαδίζει με τους ΣΒΑ και συνεχώς γίνονται βήματα προς την περαιτέρω επίτευξη των Στόχων. Την μεγαλύτερη συσχέτιση με το Πανεπιστήμιο και σε αυτόν τον Πυλώνα τον έχει ο ΣΒΑ 13, όπου το ΟΠΑ κάνει βήματα για να γίνει ένα Πράσινο Πανεπιστήμιο και να έχει όσο το δυνατόν μικρότερο αποτύπωμα στο κλίμα. Για τον ΣΒΑ 5, και σε αυτόν τον Στόχο γίνονται βήματα επιτεύξεις του Στόχου, με μικρότερη συχνότητα βέβαια. Θα μπορούσα να πούμε, ότι τα αποτελέσματα σε αυτόν τον Πυλώνα είναι και τα καλύτερα, σε σχέση με τους άλλους Πυλώνες. Παρόλα αυτά η επίτευξη των Στόχων πρέπει να συνεχίζεται.

Στον επόμενο Πυλώνα, αυτόν της Εξωτερικής Ηγεσίας - Προσέγγισης, θα διαπιστώσουμε τις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει το Πανεπιστήμιο, για να υλοποιηθούν οι Στόχοι. Και για τους δυο Στόχους, οι πρωτοβουλίες αυτές δεν είναι πολλές, άλλες είναι συμβολικού χαρακτήρα και άλλες ουσιαστικού.

Οι πρωτοβουλίες είναι τρόπος, να καταφέρουν να πάνε τους Στόχους ένα βήμα παρακάτω και να τους μετεξελιξουν. Για αυτόν λόγο θα πρέπει να αναλαμβάνει παραπάνω πρωτοβουλίες το Πανεπιστήμιο.

Στον τελευταίο Πυλώνα, αυτόν της Εκπαίδευσης, διαπιστώνουμε, ότι είναι λίγα τα μαθήματα, ανά τμήμα, που σχετίζονται με τους ΣΒΑ που επιλέξαμε. Υπάρχουν τμήματα που δεν έχουν καθόλου αναφορά ως προς τους Στόχους. Επομένως, τα μαθήματα πρέπει να εμπλουτιστούν με περισσότερα στοιχεία των ΣΒΑ.

Εν κατακλείδι, στο Οικονομικό πανεπιστήμιο γίνονται σημαντικά βήματα προς την υλοποίηση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης. Από τους τέσσερις Πυλώνες που αναλύσαμε, ένας Πυλώνας φαίνεται να ξεχωρίζει από τους υπόλοιπους και αυτός είναι ο Πυλώνας Διακυβέρνηση - Λειτουργίες. Στους άλλους τρεις Πυλώνες, θα πρέπει να υπάρχει περαιτέρω βελτίωση των αποτελεσμάτων. Ο πρώτος Πυλώνας που θα έπρεπε το Πανεπιστήμιο να θέτει βάση, είναι αυτός της Εκπαίδευσης. Οι φοιτητές θα πρέπει να έχουν μεγαλύτερη, καλύτερη εκπαίδευση για τους ΣΒΑ συλλήβδην, γιατί αυτοί είναι οι ηγέτες του αύριο, αυτοί που θα κλείνουν να τους υλοποιήσουν. Εάν η Εκπαίδευση έχει μεγαλύτερο βαθμό συσχέτισης με τους ΣΒΑ, τότε σε λίγα χρόνια θα υπάρχουν περισσότερα άρθρα που θα αφορούν αυτό το θέμα, γιατί οι φοιτητές θα έχουν λάβει τα ανάλογα εχέγγυα, θα συμμετέχουν και θα γίνονται περισσότερες Έρευνες, οι Πρωτοβουλίες θα είναι περισσότερες γιατί η ανταπόκριση θα είναι μεγαλύτερη και ούτω καθεξής. Επομένως, στο Πανεπιστήμιο μας γίνονται βήματα προς την υλοποίηση των ΣΒΑ αλλά θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη βαρύτητα στον Πυλώνα της Εκπαίδευσης και αυτός να έχει μεγαλύτερη συσχέτιση με τους ΣΒΑ. Με αυτόν τον τρόπο θα αναπτυχθούν περισσότερο και οι υπόλοιποι Πυλώνες και τα οφέλη για την κοινωνία μας θα είναι περισσότερα.

Βιβλιογραφία

1. United Nations. (2015). Transforming Our World: the 2030 Agenda for Sustainable Development | Department of Economic and Social Affairs. United Nations. <https://sdgs.un.org/2030agenda>
2. United Nations Sustainable Development Group. UNSDG | Human Rights-Based Approach. <https://unsdg.un.org/2030-agenda/universal-values/human-rights-based-approach>
3. United Nations. (n.d.). United Nations Sustainable Development. United Nations Sustainable Development; United Nations. <https://www.un.org/sustainabledevelopment/>
4. United Nations. (2022). The 17 Sustainable Development Goals. United Nations. <https://sdgs.un.org/goals>
5. United Nations Environment Programme (2015). Sustainable Development Goals and the 2030 Agenda: Why Environmental Sustainability and Gender Equality are so important to Reducing Poverty and Inequalities - UNEP Perspectives Issue No.17. <https://wedocs.unep.org/20.500.11822/7464>.
6. SDSN Australia/Pacific (2017). Getting started with the SDGs in universities: A guide for universities, higher education institutions, and the academic sector. Australia, New Zealand and Pacific Edition, Sustainable Development Solutions Network –Australia/Pacific, Melbourne. Retrieved September 8, 2022, from: <http://ap-unsdsn.org/university-sdg-guide/>
7. SDSN (2020): Accelerating Education for the SDGs in Universities: A guide for universities, colleges, and tertiary and higher education institutions. New York: Sustainable Development Solutions Network (SDSN).
8. The University of Auckland SDG Keywords Mapping. (n.d.). www.sdgmapping.auckland.ac.nz. Retrieved September 11, 2022, <https://www.sdgmapping.auckland.ac.nz/>
9. Addis Ababa Action Agenda. (2015). Sustainable Development Knowledge Platform. <https://sustainabledevelopment.un.org/frameworks/addisababaactionagenda>
10. Collaboration of Prof. Phoebe Koundouri with PwC Greece | Athens University of Economics and Business. (n.d.). www.dept.aueb.gr. Retrieved September 11, 2022, from <https://www.dept.aueb.gr/en/ReSEES/news/collaboration-prof-phoebe-koundouri-pwc-greece>
11. Elsevier. (n.d.). SDG Research Mapping Initiative. www.elsevier.com. Retrieved September 11, 2022, from <https://www.elsevier.com/about/partnerships/sdg-research-mapping-initiative>

12. Mission 4.7. Mission 4.7. <https://www.mission4point7.org/>
13. Paris Agreement | Department of Economic and Social Affairs. (2015). [sdgs.un.org.https://sdgs.un.org/frameworks/parisagreement](https://sdgs.un.org/frameworks/parisagreement)
14. Realizing the future we want for all | United Nations Development Programme. (n.d.).UNDP. Retrieved September 11, 2022, [fromhttps://www.undp.org/publications/realizing-future-we-want-all](https://www.undp.org/publications/realizing-future-we-want-all)
15. Quality Assurance Unit AUEB. | Athens University of Economics and Business.Retrieved September 11, 2022, from <https://www.aueb.gr/el/modip>
16. SDG Students Program. (n.d.). SDG Students Program. Retrieved September 11,2022, from <https://www.sdgstudent.org/>
17. Education for sustainable development | UNESCO. (n.d.). <https://www.unesco.org/en/education/sustainable-development>
18. Elsevier. (n.d.). SDG Research Mapping Initiative. Www.elsevier.com. Retrieved September 11, 2022, from <https://www.elsevier.com/about/partnerships/sdg-research-mapping-initiative>
19. Hellenic Republic, 2022. Greece's Voluntary National Review on the implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development. pp.33-34. Retrieved from: <https://www.statistics.gr/documents/20181/13491320/VNR+2022+Greece+Report.pdf/d0b97502-84b4-866f-e32e-2d91dff2538a>
20. Paris Agreement | Department of Economic and Social Affairs. (2015). Sdgs.un.org. <https://sdgs.un.org/frameworks/parisagreement>
21. Quality Assurance Unit AUEB. | Athens University of Economics and Business. Retrieved September 11, 2022, from <https://www.aueb.gr/el/modip>
22. Keywords 1. <https://www.its.ac.id/drpm/wp-content/uploads/sites/71/2021/04/Daftar-keywords-Sustainable-Development-Goals.pdf>
23. Keywords 2. <https://www.sdgmapping.auckland.ac.nz>

